

Департамент інформаційної діяльності, культури,
національностей та релігій Хмельницької облдержадміністрації
Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека

Українська революція в особах: подільський слід

Довідник

Хмельницький
2020

УДК 94-05 (477-89Под) (03) «1917/1921»
У45

Українська революція в особах: подільський слід : довідник / Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін. ; Хмельниц. ОУНБ ; уклад. Л. І. Марцонь. – Хмельницький : ФОП Стрихар А. М., 2020. – 128 с.

Друкується за рішенням редакційно-видавничої ради Хмельницької ОУНБ, протокол № 5 від 11.12.2020 р.

Укладач: *Марцонь Л. І.*

Редактор: *Маковська В. В.*

Відповідальна за випуск: *Чабан К. А.*

На обкладинці фото: *Григорія Костянтиновича
Голоскевича, Модеста Пилиповича Левицького, Григорія
Калістратовича Степури.*

Вступ

Українська революція 1917 – 1921 років стала визначальним етапом в історії українського державотворення. У ході революції уперше у новітній історії український народ утвердив себе як політичну націю і створив незалежну українську державу. Після десятиліть цілеспрямованого замовчування та викривлення комуністичною тоталітарною пропагандою української історії для великого загалу досі залишаються маловідомими українські постаті, які брали участь у подіях Української революції.

З метою популяризації історії становлення української держави та привернення уваги до національно-визвольної боротьби українців та на виконання Указу Президента України № 17 «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років» від 22 січня 2016 року Хмельницькою ОУНБ створено довідник «Українська революція в особах: подільський слід». Він містить перелік діячів Української революції 1917 – 1921 рр., які народились на тих територіях Подільської та Волинської губерній, що зараз входять до сучасної Хмельницької області.

Основні принципи укладання довідника такі: прізвища діячів подаються в алфавітному порядку. Про кожну персону наводяться найголовніші біографічні дані з обов'язковою вказівкою місця народження. Біографічна довідка супроводжується списком літератури та електронних джерел про діяча. Література розміщена в логічному порядку. Щодо біографічної довідки, то варто зауважити, що в силу малодослідженості теми можливі певні неточності у назвах населених пунктів, у віднесенні їх до областей України, у датах життя тощо.

Більшість фото, що супроводжують біографічні відомості, взято із фотоальбому «Старшини, генерали української армії», що розміщений на сайті «Віртуальний музей УНР» (<https://muzejunr.io.ua/album694760>).

Видання сприятиме патріотичному вихованню громадян, формуванню їх національної самосвідомості та розраховане на учнівську та студентську молодь, викладачів навчальних закладів, краєзнавців та всіх, хто цікавиться даною темою.

НЕПЕРЕСІЧНІ ОСОБИСТОСТІ ПОДІЛЬСЬКОГО КРАЮ В КОНТЕКСТІ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ДОБИ 1917 – 1921 РОКІВ НА СТОРІНКАХ УНІКАЛЬНОГО ВИДАННЯ

Доба Української революції 1917 – 1921 рр. є однією з найскладніших в історії України ХХ століття. Характерними її ознаками є неприховане протистояння різних політичних сил, партій, течій, об'єднань, репрезентованих своїми лідерами та чільними представниками. Життєвий та професійний шлях багатьох з них до сьогодні залишається маловідомим не лише широким колом громадськості, але й фаховим історикам. Особливо це відноситься до регіонального сегменту прояву революційної доби, на що є своє зрозуміле пояснення. На жаль, але у вирі перманентної зміни влад великий масив документальних джерел було втрачено у запалі боротьби, частину ж матеріалів знищено свідомо уже в період утвердження радянської моделі державності.

Водночас революційний період початку ХХ століття безпосередньо пов'язаний з національним відродженням, з відчайдушною боротьбою за реалізацію засад автономного устрою України та подальшого її незалежнення у формі Української Народної Республіки, з відродженням української мови, культури, школи, намаганням сформувати національне військо та спроб упровадження багатьох інших ідей і проектів державотворчого характеру.

За усіма цими справами стояли небайдужі до розвитку української справи особистості, котрі діяли і творили у різних царинах життя. Повернути їх із забуття, закарбувати їхні імена на скрижальх історії – ось завдання, яке є більш ніж актуальним для сучасних істориків, бібліографів та краєзнавців.

У цьому контексті ретроспективний довідник «Українська революція в особах: подільський слід» якраз заповнює певну лауну наших знань і уявлень про знаковий період вітчизняної історії. Він містить біобібліографічну інформацію про непересічних державних, військових, самоврядних, мистецьких та громадських діячів, котрі проявили себе в добу Української

революції 1917 – 1921 рр. та були безпосередньо пов'язані з Поділлям і Південно-Східною Волиною, сучасною Хмельницькою областю. Праця виконана у рамках реалізації перспективного плану науково-дослідної роботи Хмельницькою обласною універсальною науковою бібліотекою і базується на теоретико-методологічних, методичних та організаційних засадах національної бібліографії.

Необхідність публікації довідника зумовлена потребою укладання інформації та біобібліографічних даних про діячів, котрі проявили себе у різних сегментах державного життя у зламну добу. Він є певним рубіжним етапом дослідницької праці представників фахового середовища на ниві об'єктивного пізнання діяльності репрезентантів різних політичних режимів, військових та мистецьких діячів, причетних до історії краю.

Доводиться констатувати, що ще нещодавно, на початках Української незалежності, такої інформації було обмаль. Великі біобібліографічні лакуни лише частково заповнювалися працями українських діаспорних істориків, втілених, зокрема, у важливі видавничі проекти. Таким, наприклад, стало видання «Енциклопедії українознавства», яке не втратило своєї наукової значимості до сьогодні.

Неймовірно цінна інформація про національних діячів, зокрема вихідців з Хмельниччини, міститься у покажчиках до фундаментальних видань, підготовлених співробітниками Інституту історії України НАН України, з-поміж яких необхідно виділити науково-документальні збірники «Українська Центральна Рада», «Українська Держава» та «Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки», що хронологічно охоплюють увесь період знакової доби.

Однак найважливіший досвід в національній біографістиці був набутий в процесі творення десяти томної «Енциклопедії історії України». У цьому виданні доба Української революції 1917 – 1921 рр. представлена достатньо вагомо, хоча окремі персоналії, з огляду на об'єктивні причини, подані досить лаконічно.

Особливу категорію українського громадянства революційного періоду становили військові. Фактично від часу

проголошення незалежності IV Універсалом Українська Народна Республіка опинилася у стані перманентних війн з Росією та іншими сусідами. Офіцерський корпус Армії УНР зібрано та систематизовано відомим істориком сучасності Я. Ю. Тинченком, а біографічні матеріали, історичні нариси, джерельну базу для яких було опрацьовано в державних архівах – Р. Ковалем, письменником, краєзнавцем, Президентом Історичного клубу «Холодний Яр», членом Національних спілок журналістів (1995) та письменників (1998) України, академіком Академії наук вищої освіти України.

Цими якісними напрацюваннями скористалися співробітники Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, які реалізували регіональний проект, пов'язаний із виокремленням особистостей непересічних подолян, чий внесок у розвиток української справи на зламному етапі історії є незаперечним. Кожен із них виконав своє завдання, свою місію, про що варто зазначити. Відповідальний керівник проекту К. А. Чабан, редактор видання В. В. Маковська, розробник загальної концепції та укладач завідувачка відділом наукової інформації та бібліографії Л. І. Марцонь.

Пропонований широкому читацькому загалу довідник відповідає актуальним завданням сучасної науки щодо виявлення, публікації, введення до наукового і культурного обігу інформації та її систематизації про якомога більшу кількість діячів нашого краю та буде корисним науковцям і краєзнавцям, представникам гуманітарної науки.

Хочемо висловити сподівання, що пропоноване видання слугуватиме хорошим орієнтиром і путівником для створення наступних праць, присвячених Українській революції 1917 – 1921 рр.

***Віктор Адамський, кандидат історичних наук,
член Національної спілки
краєзнавців України***

Багрій Олексáндр Васильович
(1.04.1891 – 22.06.1949) – український літературознавець, бібліограф та дипломат.

Народився у м-ку Летичів Подільської губернії.

За часів Гетьманату у 1918 р. працював консулом Української Держави у Самарі (РРФСР). У 1920 – 1921 рр. брав участь в заснуванні Кубанського державного університету та вищого педагогічного інституту. У 1922 р. в Баку приступив до роботи в Бакинському університеті на кафедрі російської літератури.

Помер 24 червня 1949 р. в Баку.

Джерела:

1. Бажинов І. Д. Багрій Олександр Васильович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2003. – Т. 2 : Б – Біо. – С. 63-64.

2. Багрій Олександр // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 81.

3. Багрій Олександр Васильович // Українські бібліографи. Бібліографічні відомості. Професійна діяльність. Бібліографія. – Київ, 2011. – Вип. 3. – С. 13-14.

4. Коржик С. А. Олександр Васильович Багрій – уродженець Летичева, азербайджанський літературознавець, фольклорист // Хмельницькі краєзнавчі студії. – Хмельницький, 2017. – Вип. 10. – С. 178-185.

5. Багрій Олександр Васильович // Твої люди, Летичівщино (Відомі люди нашого краю). – Летичів, 2009. – С. 7.

6. Назаренко Є. Шевченкознавець з Летичева // Поділля. – 1993. – 22 верес. – С. 4.

7. Борисов В. Забутий учений з Летичева // Летичівська газета. – 2016. – 22 квіт. – С. 2.

8. Багрій Олександр Васильович [Електронний ресурс] //

Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Багрій_Олександр_Васильович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

9. Азербайджанський літературознавець, фольклорист – українець за духом і місцем народження: До 125-річчя професора Олександра Васильовича Багрія (Літературно-краєзнавча розвідка) [Електронний ресурс] // Віртуальні виставки / Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека : [офіц. веб-сайт]. – Електрон. текст. дані. – [Хмельницький, 1998 – 2014]. – Режим доступу : <http://www.ounb.km.ua/vistavki/bagriyov/index.php>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Бабієнко – сотник загону Орла-Гальчевського.

Родом з м-ка Летичів Подільської губернії. Хорунжий Армії УНР. В 1922 р. – комендант польової жандармерії штабу Подільської повстанської 7-ї групи, командант штабової сотні 4-ї Подільської Кінної повстанської бригади отамана Хмари-Харченка. На 07.09.1922 р. очолював залишки загону Орла-Гальчевського, які оперували в Летичівських лісах. Того ж року відступив у Польщу. Подальша доля невідома.

Джерела:

Бабієнко // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 15.

Бараневич Леонід Петрович (1880 – ?) – полковник Армії УНР.

Народився в с. Радовці Летичівського повіту Подільської губернії (тепер село Деражнянського району).

У 1918 р. – помічник командира 10-го пішого Липовецького полку Армії Української Держави. У 1920 – 1921 рр. служив у 1-й Запорізькій дивізії Армії УНР. Інвалід (не мав лівої ноги). Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Бараневич Леонід Петрович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 30.

2. Бараневич Леонід Петрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Бараневич_Леонід_Петрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Бернадський Іван (? – 24.09.1921) – повстанський отаман.

Родом із с. Женишківці Подільської губернії (тепер село Віньковецького району). Його загін діяв на території Летичівського, Літинського, Проскурівського та інших повітів Подільської губернії. В 1921 році загін Бернадського налічував до 70 козаків при 2 кулеметах, й здійснив чимало акцій. Останній бій Івана Бернадського відбувся у ніч на 24 вересня 1921 року в районі Віньковець з кінною розвідкою 24-ї червоної дивізії. В нерівному бою отаман та п'ять його повстанців загинули.

Джерела:

1. Бернадський Іван // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки XX ст.). – Літин, 2005. – С. 19.

2. Єсюнін С. Провісники волі: до історії українського повстанського руху на Поділлі // Є. – 2011. – 19 серп.

Бернадський Клим (? – 5.12.1921) – повстанський отаман. Родом із с. Женишківці Подільської губернії (тепер село Віньковецького району).

Брат Бернадського Івана (*див. с. 9*). У 1920 – 1922 році в селі та околицях діяв його повстанський загін, що боровся проти більшовицько-російської окупації. Після загибелі Івана зібрав із селян села Великий Олександрів (нині Віньковецький район) новий загін. 5 грудня 1921 року Клим Бернадський був убитий у сутичці біля села Пилипи, що за 15 верст від Нової Ушиці.

Джерела:

1. Бернадський Клим // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки XX ст.). – Літин, 2005. – С. 20.

2. Єсюнін С. Провісники волі: до історії українського повстанського руху на Поділлі // Є. – 2011. – 19 серп.

Блонський Пантелеймон Йосипович (27.06.1876 – 08.1942) – лікар, український соціал-демократ, член Української Центральної Ради і Всеукраїнської Ради селянських депутатів.

Народився в с. Андріївка Кам'янець-Подільського повіту Подільської губернії (тепер село Чемеровецького району).

У 1917 р. – член Української Центральної Ради і Всеукраїнської Ради селянських депутатів, обраний від Кам'янецького повіту. Голова кам'янецької повітової управи, кам'янецький повітовий комісар. У лютому 1918 р. – член Малої Ради. Член УСДРП. У 1919 р. арештований ЧК в Черкасах. У 1921 р. потрапив під слідство. Арештований у 1929 р., у 1939 р. 3 1939 р. на засланні в Сісольському районі Республіка Комі, працював головним лікарем. Знову заарештований 12 січня 1942 р. 29 серпня 1942 р. особливою нарадою при НКВС по ст. 58-10 УК РСФСР засуджений до страти.

Джерела:

1. Блонський Пантелеймон Йосипович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Блонський_Пантелеймон_Йосипович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Блónський Олексáндр Спиридóнович (14.03.1891 – ?) – український військовий діяч Армії Української Народної Республіки.

Народився у м. Старо-костянтинів Волинської губернії.

3 квітня 1917 року був керівником українського військового руху у 12-й армії. В Армії УНР з січня 1918 року. Перебуваючи на посаді начальника штабу, тимчасово прийняв командування операціями українських військ. У квітні 1918 р. – губернський комендант Таврії, з 26 грудня 1918 р. до 14 липня 1919 р. – губернський комендант Волині. Станом на 5 листопада 1919 р. – старшина для доручень при військовому міністрі УНР Володимиріві Сальському. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Блónський Олексáндр Спиридóнович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 47.

2. Блонський Олександр Спиридонович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Блонський_Олександр_Спиридонович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Богацький Дмитро Олександрович (10.02.1882 – ?) – педагог, дослідник-природознавець Кам'янецьчини, член ВУАН.

Народився в с. Купин Кам'янець-Подільського повіту Подільської губернії (тепер село Городоцького району).

Брат Богацького Павла Олександровича (*див. с. 12*). У 1911 – 13 рр. служив у війську, до 1918-го – санітар Червоного Хреста. З 1918 р. у Києві працює перекладачем газети «Останні вісті», а 1919 р. – в бюро української преси. З грудня 1920 року замешкав у м. Кам'янці-Подільському. З 1922 року – асистент

кафедри етнології сільгоспінституту. Згодом працював завідувачем природничо-математичної секції Кам'янець-Подільського відділення ВУАН, в 1926 – 28 – голова Кам'янець-Подільського наукового товариства при ВУАН. 31 січня 1930 р. заарештували. 25 лютого 1930 року судовою трійкою винесено вирок – п'ять років тюрми. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Шевера М. В., Прокопчук В. Богацький Дмитро Олександрович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2004. – Т. 3: Біо –Бя. – С. 121.

2. Прокопчук В. Доля Дмитра Богацького: від голови Кам'янець-Подільського наукового товариства ВУАН до «ворога народу» // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2011. – № 1 (36). – С. 233-242.

3. Богацький Дмитро Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Богацький_Дмитро_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Богацький Павло
Олександрович (17.03.1883 – 23.12.1962) – український письменник, журналіст, літературознавець, літературно-театральний критик, бібліограф, редактор, політичний і військовий діяч.

Народився в с. Купин Кам'янець-Подільського повіту Подільської губернії (тепер село Городоцького району).

Брат Богацького Дмитра Олександровича (*див. с. 11*). В квітні 1917 року на першому Всеукраїнському Національному Конгресі був вибраний першим секретарем, а за тим переходить на адміністративну працю, як начальник Київської повітової міліції (березень 1917 – лютий

1918), а потім м. Києва (березень – квітень 1918). Був арештований та ув'язнений німцями у зв'язку з викраденням банкіра Абрама Доброго, де перебував аж до вибуху другої революції в Україні в листопаді 1918 року. За Директорії – столичний отаман і отаман Коша оборони республіки, учасник боїв корпусу Січових стрільців. З березня 1919 р. – отаман Коша Охорони республіканського ладу при Міністерстві внутрішніх справ УНР у Кам'янці-Подільському. 1920 р. емігрував до Польщі, а звідти – до Чехо-Словаччини. 1940 р. виїхав до Німеччини. До Австралії приїхав 1949 р., оселився в Тірулі (поблизу Сіднея), де працював на сталеварні й продовжував літературну діяльність.

Джерела:

1. Кость С. А., Білокінь С. І. Богацький Павло Олександрович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2004. – Т. 3: Біо – Бя. – С. 121.

2. Білокінь С. І. Богацький Павло Олександрович // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2003. – Т. 1 : А – В. – С. 310.

3. Богацький Павло // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 143.

4. Богацький Павло Олександрович // Малий словник історії України. – Київ, 1997. – С. 62.

5. Прокопчук В. С. Павло Богацький – учений, краєзнавець // Історія України: Маловідомі імена, події, факти. – Київ, 1999. – Вип. 9. – С. 357-364.

6. Богацький Павло // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 49-50.

7. Богацький Павло Олександрович // Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості. – Донецьк, 2012. – С. 37-39.

8. Богацький Павло Олександрович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліогр. словника. – Київ, 2017. – С. 54.

9. Нагорний Я. В. Особливості світоглядного формування письменника Павла Богацького // Духовні витoki Поділля: педагоги в історії краю : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2013. – С. 275-280.

10. Погребенник Ф. Письменник і видавець // Дзвін. – 1990. – № 1. – С. 28.

11. Горбатюк В. І. Трудівник слова // Дзвін. – 2018. – № 10. – С. 62-63.

12. Богацький Павло Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Богацький_Павло_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Богацький Григорій (Георгій?) Олександрович (? – ?).

Народився в с. Купин Кам'янець-Подільського повіту Подільської губернії (тепер село Городоцького району).

Брат Дмитра Богацького (*див. с. 11*), Павла Богацького (*див. с. 12*). Навчався у Варшавському університеті, брав активну участь у діяльності української земляцької громади, її драмгуртка, працював у різних державних установах УНР, редколегіях журналу «Село», газети «Вісті», поділяв погляди соціалістів-федералістів.

Джерела:

Прокопчук В. Доля Дмитра Богацького: від голови Кам'янець-Подільського наукового товариства ВУАН до «ворога народу» // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2011. – № 1 (36). – С. 233-242.

Богацький Григорій Олександрович згадується в тексті.

Богацький Борис Олександрович (? – ?).

Народився в с. Купин Кам'янець-Подільського повіту Подільської губернії (тепер село Городоцького району).

Брат Дмитра Богацького (*див. с. 11*), Павла Богацького (*див. с. 12*), Григорія Богацького (*див. с. 14*). У 1922 р. чекісти розстріляли «за належність до контрреволюційної організації».

Джерела:

Прокопчук В. Доля Дмитра Богацького: від голови Кам'янець-Подільського наукового товариства ВУАН до «ворога народу» // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2011. – № 1 (36). – С. 233-242.

Богацький Борис Олександрович згадується в тексті.

Богацька Лідія Олександрівна (? – ?).

Народилася в с. Купин Кам'янець-Подільського повіту Подільської губернії (тепер село Городоцького району).

Сестра Дмитра Богацького (*див. с. 11*), Павла Богацького (*див. с. 12*), Григорія Богацького (*див. с. 14*), Бориса Богацького (*див. с. 14*). У 1922 р. чекісти розстріляли «за належність до контрреволюційної організації» (цитата з ст. Прокопчука).

Джерела:

Прокопчук В. Доля Дмитра Богацького: від голови Кам'янець-Подільського наукового товариства ВУАН до «ворога народу» // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 2011. – № 1 (36). – С. 233-242.

Богацька Лідія Олександрівна згадується в тексті.

Бродовський Володимир Васильович (1.03.1880 – ?) – полковник Армії УНР.

Народився в с. Шелехово Літинського повіту Подільської губернії (тепер село Деражнянського району).

Закінчив Кам'янець-Подільську гімназію, Чугуївське піхотне юнкерське училище (1904). З 06.08.1918 р. – секретар начальника канцелярії Військового міністерства Української Держави. З 25.12.1918 р. – помічник начальника канцелярії Військового міністерства УНР. 04.05 – 01.07.1919 р. перебував у відпустці. З 05.07.1919 р. – начальник канцелярії Військового міністерства УНР. Залишався на цій самій посаді у 1920 – 1921 рр. Подальша доля невідома.

Джерела:

Бродовський Володимир Васильович // Тинченко Я. Ю.

Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 61.

Вараниця Іван (18.06.1897 – 28.04.1974) – поручник Армії УНР, член УВО, громадський діяч у діаспорі й публіцист.

Народився в с. Кузьмин Проскурівського повіту Подільської губернії (тепер село Городоцького району).

У 1917 – 1920-х роках брав участь у Перших Визвольних змаганнях у лавах Армії УНР. Пізніше інтернований у польських таборах, де став членом Української військової організації (УВО).

Помер 28 квітня 1974 року, похований у Торонто.

Джерела:

1. Передирій В. Вараниця Іван // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4 : В – Воґ. – С. 74.
2. Передирій В. Вараниця Іван // Укр. журналістика в іменах. – Львів, 2003. – Вип. 10. – С. 10-12.
3. Вараниця Іван // Хмельничани в діаспорі / Хмельницька ОУНБ. – Хмельницький, 2009. – Вип. 1. – С. 24.
4. Вараниця Іван [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Вараниця_Іван. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Васькевич Всеволод Юрійович (07.05.1880 – ?) – підполковник Армії УНР.

Народився в с. Більов Ізяславського повіту Волинської губернії (тепер село Білеве Ізяславського району).

Закінчив 4-класну Волинську духовну семінарію, 2-ге Костянтинівське військово училище. З 09.03.1918 р. – діловод господарського відділу Військово-юридичної управи

українського Військового міністерства Центральної Ради. З 22.07.1918 р. – начальник господарчого відділу цієї ж управи. З 01.04.1919 р. – помічник начальника загального відділу цієї ж управи, з 01.06.1919 р. перебував поза штатом. 07.06.1920 р. знов подав клопотання про зарахування на українську службу з побажанням викладати у Кам'янецькій спільній юнацькій школі. Станом на 06.07.1920 р. – начальник секретарського відділу Головного військово-судового управління Військового міністерства УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

Васькевич Всеволод Юрійович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 72.

Веденський Михайло Васильович (3.02.1887 – після 7.07.1922) – громадський і військовий діяч, сотник Армії УНР.

Народився в м-ку Летичів Подільської губернії.

В січні 1918-го вступив до вільного козацтва і в той же час був зарахований начальником інформаційного відділу Військового міністерства. В квітні призначений начальником відділу військового міністерства і секретарем військової ради ЦР. За Директорії призначений начальником загальної управи Військового міністерства уряду УНР. Після відходу армії в Галичину був призначений начальником судової частини коменданта тилу Дієвої армії. В червні 1919 р. призначений юрисконсультом Головного державного інспектора армії. В лютому 1920 року призначений юрисконсультутом української військової місії у Варшаві. З початком наступу українсько-польських військ на Україну в квітні 1920 р. призначений на посаду директора канцелярії Головного комісара уряду УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

Веденський Михайло Васильович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Веденський_Михайло_Васильович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Вержицький Павло (24.06.1890 – 04.09.1966) – полковник Армії УНР.

Народився в м-ку Летичів Подільської губернії.

У 1917 р. був приділений до полку ім. гетьмана Дорошенка військ Центральної Ради. З 9.02.1918 р. – старший ад'ютант штабу Окремого Запорізького загону військ Центральної Ради. З 01.03.1918 р. – начальник штабу Запорізької бригади (згодом – дивізії) Армії УНР. З вересня 1918 р. – помічник начальника штабу дивізії Запорізької дивізії Армії Української держави. З лютого 1919 р. – помічник начальника штабу Запорізького корпусу Дієвої армії УНР. У 1920 р. – командир старшинської сотні 2-ї Волинської дивізії Армії УНР. З 1920-х років – на еміграції у Франції.

Джерела:

Вержицький Павло // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 75-76.

Верхóла Трохі́м Фёдорович (1883 – 1922) – український громадський діяч, маляр.

Народився в м. Сатанів Подільської губернії.

1917 року Верхову було обрано членом Всеросійських установчих зборів. За часів Української Народної Республіки був головою «Просвіти», головою повітової земської управи та повітовим комісаром у Проскуріві (нині Хмельницький). 1917 року видав у Проскуріві дві книжечки: «Наше минуле і сучасне» і «Про «Просвіти» (Поради, як заснувати сільські і містечкові «Просвіти»).

Джерела:

1. Верховла Трохим // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 234.

2. Трохі́м Фёдорович Верхóла [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Верхóла_Трохим_Федорович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Веселовський Сергій Феофанович (1878 – ?) – інженер-економіст, громадський та політичний діяч.

Народився в с. Кузьмин Старокосятинівського повіту Волинської губернії (тепер село Красилівського району).

7 березня 1917 р. став одним із засновників Українського технічно-агрономічного товариства «Праця». Був членом Всеукраїнського національного конгресу та членом Української соціал-демократичної робітничої партії. Один із засновників Української Центральної Ради, писар та голова агітаційної комісії. Належав до УСДРП, від якої входив до Комітету Української Центральної Ради, згодом – до Малої ради. Від червня 1917 р. обраний товаришем голови УЦР. У 1918 р. – Генеральний консул Української Держави у Петрограді. З 1918 р. – на викладацькій роботі в Києві, зокрема читав лекції на курсах позашкільного навчання, організованих Міністерством освіти. З 1918 р. – екстраординарний професор кафедри статистики Київського державного українського університету. З 2 квітня 1919 р. – член президії, заступник голови Сільськогосподарського Наукового Комітету України, завідувач економічної секції. З 1920 по 1921 р. – ректор Київського політехнічного інституту. З 1924 р. – професор, завідувач кафедри економіки сільського господарства Київського сільськогосподарського інституту. У 1930-х – був репресований, з часом емігрував.

Джерела:

1. Верстюк В. Веселовський Сергій Феофанович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4 : В – Вог. – С. 309.

2. Осташко Т. Веселовський Сергій Феофанович // Енциклопедія історії України. – Київ, 2003. – Т. 1 : А – В. –

С. 495.

3. Веселовський Сергій // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1993. – Т. 1. – С. 235.

4. Веселовський Сергій Феофанович // Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. – Київ, 1998. – С. 73-74.

5. Пятницька В. Політична діяльність професора С. Ф. Веселовського на чолі Генерального Консульства України в Петрограді (1918 рік) // Часопис української історії. – 2015. – Вип. 32. – С. 25-31.

6. Ткаченко С. С. [та ін.]. Науковий доробок Сергія Феофановича Веселовського в агрономічній науці // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. праць / Харківський політехнічний ін-т, Нац. техн. ун-т, АПНУ. – Харків, 2018. – Вип. 49 (53). – С. 144-157.

7. Веселовський Сергій Феофанович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Веселовський_Сергій_Феофанович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Верстюк Михайло (13.07.1891 – ?) – старшина Армії УНР.

Народився в с. Цвіклівці Гаврилівецької волості Кам'янецького повіту Подільської губернії.

В 1918 р. ад'ютант коменданта м. Жмеринки. У 1919 р. – ад'ютант коменданта м. Кам'янця-Подільського (1919).

Джерела:

Верстюк Михайло : [фото] [Електронний ресурс] // Віртуальний музей УНР. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://io.ua/38433168>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Вільчек Микола (17.11.1901 – 1939) – поручник Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Випускник Спільної юнацької військової школи. 1931 р. закінчив хіміко-технологічний відділ Української господарської академії в Пдебрадах (Чехословаччина). 1939 р. був командиром сотні Карпатської Січі, розстріляний угорцями під час боїв за незалежність Карпатської України.

Джерела:

Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). Кн. II. – Київ : Темпора, 2011. – 355 с.

Вільчек Микола згадується в тексті.

Вільчинський Костянтин Федорович (1901 – ?) – учасник повстанського загону загону Думанського.

Вчитель за професією. Народився 1901 р. в м-ку Жванчик Кам'янець-Подільського повіту Подільської губернії (тепер село Великий Жванчик Дунаєвського району).

В 1921 р. амністувався. В 1928 р. переїхав у с. Деречин тепер Шаргородського району Вінницької області, де учителював у місцевій школі. Заарештований 19.07.1928 р. за ст. 54-10, 54-13 КК УСРР. Постановою Особливої Наради при Колегії ОДПУ від 22.09.1928 р. засуджений до 3 років вислання в Сибір. Реабілітований 14.12.1995 р.

Джерела:

1. Вільчинський Костянтин Федорович // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 30-31.

2. Вільчинський Костянтин Федорович [Електронний ресурс] // Бессмертный барак: Единая база данных жертв репрессий в СССР. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://bessmertnybarak.ru/books/abc/?a=%D0%B2&number=18>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Врублевський Мико́ла
Євті́хійович (2 [16].02.1897 – 25.12.1918) – революціонер, громадсько-політичний діяч, член Української Центральної Ради 3-го складу, учасник боротьби за владу Рад в Україні.

Народився в с. Рункошів Ушицького повіту Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

Від грудня 1916 року – в армії, де вів революційну роботу. У 1917 році – лівий український соціал-демократ (член Української соціал-демократичної робітничої партії). Від 8 серпня 1917 року – член Української Центральної Ради (від Всеукраїнської ради військових депутатів). У листопаді 1917 року – голова Барського військового революційного комітету. На II Всеукраїнському з'їзді Рад обраний до складу ЦВК Рад України. У березні – квітні 1918 року – народний секретар народної освіти в радянському уряді України – Народному секретаріаті. Член Надзвичайного повноважного посольства ЦВК Рад України та Народного секретаріату в Москві (кінець березня – початок травня 1918 року). Від квітня 1918 року – член Бюро з керівництва повстанською боротьбою в тилу австро-німецьких окупантів. Член КП(б)У з 1918 року. Від червня 1918 року – член підпільного Київського губернського комітету партії. Від вересня 1918 року працював у органі Київського обласного, губернського і міського комітетів КП(б)У – нелегальній газеті «Киевский коммунист». 28 жовтня 1918 року заарештований гетьманським урядом у Києві. 25 грудня 1918 року був розстріляний у часи Директорії УНР в Києві, похований у передмісті Бара.

Джерела:

1. Юркова О. В. Врублевський Микола Євтіхійович // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2003. – Т. 1 : А – В.

– С. 642.

2. Українська радянська енциклопедія : [в 12-ти т.]. – 2-ге вид. – Т. 2 : Боронування – Гергелі. – Київ, 1978. – С. 408.

3. Варгатюк П. Л. Перший радянський уряд України: відоме і невідоме // Про минуле заради майбутнього. – Київ, 1989. – С. 206-207.

Гавришко Микола Степанович (1890 – ?) – старшина Дієвої армії УНР.

Народився в с. Охрімівці Летичівського повіту Подільської губернії (тепер село Віньковецького району). За іншими даними – с. Охрімівці Лебединського повіту Харківської губернії.

Був членом Української партії соціалістів-революціонерів. Під час протигетьманського повстання 1918 р. сформував із селян т. зв. Прилуцький загін, який згодом був реорганізований у курінь 3-го Сірожупанного полку військ Директорії. У листопаді – грудні 1918 р. був командиром куреня 3-го Сірожупанного полку. У грудні 1918 р. – лютому 1919 р. – начальник 10-ї пішої дивізії Дієвої армії УНР. Станом на 5 травня 1919 р. – військовий представник УНР у Грузії та Вірменії. З 20 травня 1919 р. – державний інспектор Запорізької групи Дієвої армії УНР. 9 червня 1919 р. був оголошений поза законом за організацію спроби полковника П. Болбочана вступити в командування Запорізькою групою, переховувався. Знову перебував у складі Дієвої армії УНР під час Першого Зимового походу: був помічником командира 1-ї Запорізької бригади 1-ї Запорізької дивізії. Наприкінці 1920 р., перебуваючи на інтернуванні, виступив проти політики С. Петлюри, за що був відправлений до польського карного табору Домб'є. У 1922 р. повернувся в Україну. Згодом – розстріляний у справі т. зв. Таманського путчу.

Джерела:

1. Гавришко Микола Степанович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 94.

2. Гавришко Микола Степанович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Гавришко_Микола_Степанович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Голоскévич Григорій Костянтiнович (4.11.1884 – 1935, Тобольськ, РРФСР) – український мовознавець, громадський діяч, член Української Центральної Ради.

Народився в с. Супрунківці Ушицького повіту Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

Закінчив 1899 р. Приворотське духовне училище, 1905 р. Подільську духовну семінарію в Кам'янці-Подільському (входив до напівлегального українського гуртка Володимира Чехівського). Після цього один рік працював учителем у с. Чернокозинці в двокласній церковно-вчительській школі. Навчався у 1906 – 1911 роках на історико-філологічному факультеті Петербурзького університету. Був учнем академіка Олексія Шахматова, належав до керованої ним лінгвістичної секції гуртка українознавства при університеті. Досліджував говірки Поділля (розвідку про них опубліковано в академічному збірнику). Один з провідників українського національного руху у Петрограді. На Всеукраїнському національному конгресі обрано до Української Центральної Ради від української громади Петрограда. У вересні – жовтні 1917 р. очолював відділ середньої школи Генерального секретарства освіти, у 1918 р. – видавничий відділ Міністерства народної освіти УНР. Від 1918 року працював у ВУАН. Укладач «Правописного словника» (перший найкращий і найповніший орфографічний словник української мови; 40 тисяч слів, 7 видань: 1914 – 1930; перевидано 1952 в Нью-Йорку). Автор праць з діалектології Поділля. Голоскевича заарештовано 17 серпня 1929 р. за звинуваченням у причетності до «Спілки визволення України».

Вироком особливого складу Верховного суду УРСР від 19 квітня 1930 року засуджено до п'яти років позбавлення волі. Ув'язнення відбував у Ярославльській в'язниці, потім висланий у Тобольськ, покінчив життя самогубством. Реабілітовано 11 серпня 1989 року.

Джерела:

1. Железняк М. Голоскєвич Григорій Костянтинович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6 : Го – Гю. – С. 102.
2. Осташко Т. Голоскєвич Григорій Костянтинович // Енциклопедія історії України. – Київ, 2004. – Т. 2 : Г – Д. – С. 147.
3. Голоскєвич Григорій // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 407.
4. Голоскєвич Григорій Костянтинович // Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. – Київ, 1998. – С. 82-83.
5. Камінська К. «Історик мови»: до 120-річчя від дня народження Г. К. Голоскевича // Календар знаменних і пам'ятних дат. – Київ, 2004. – IV квартал. – С. 70-76.
6. Григорій Голоскевич // Приходько В. К. Під сонцем Поділля: спогади. – Вінниця, 2011. – Ч. 2. – С. 56-57.
7. Прокопчук В. С. Подоляни – працівники ВУАН, репресовані у справі «Спілки визволення України» (Голоскевич Г. К., Підгаєцький В. Я.) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти : зб. статей. – Київ, 2000. – Вип. 10. – С. 497-501.
8. Франко З. Т. Голоскевич Григорій Костянтинович // Українська мова: Енциклопедія. – Київ, 2000. – С. 96.
9. Тищенко О. М. Комісія словника живої української мови у СВУ: Григорій Костянтинович Голоскевич : (за матеріалами ОДПУ) // Мовознавство. – 2018. – № 4. – С. 27-39.
10. Голоскевич Григорій Костянтинович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Голоскевич_Григорій_Костянтинович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Горобців Микола (1892 – після 1936) – військовий, громадський діяч, просвітянин, інтендант 12-ї селянської дивізії, начальник інтендантської служби 3-ї Залізної дивізії; поручник Армії УНР. Нагороджений Хрестом Симона Петлюри.

Народився в м-ку Нова Ушиця Подільської губернії.

Під час Першої світової війни на австро-угорському фронті потрапив у полон, де пробув до грудня 1918 року. Повернувшись додому, «приступив до громадської праці (земство, земельна управа кооперативів і «Просвіта»)». У січні 1919 року обраний «від новоушицької інтелігенції» на Всеукраїнський трудовий конгрес, але через хворобу не зміг виїхати. Захворівши на тиф, лікувався вдома (жовтень 1919). У 1920 р. добровільно приєднався до Армії УНР, ставши начальником інтендантської частини 3-ї Залізної дивізії. 3 листопада 1920 р. – на еміграції.

Джерела:

1. Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). Кн. II. – Київ : Темпора, 2011. – 355 с.

Горобців Микола згадується в тексті.

2. Горобців Микола [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Горобців_Микола. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Городецький Нарцис – учасник загону Я. Гальчевського. Родом із с. Майдан-Вербецький Подільської губернії (тепер село Летичівського району).

Джерела:

1. Городецький Нарцис // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 49.

2. Коваль Р., Левчук Д. Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби [Електронний ресурс] // Незборима нація. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://nezboryma->

naciya.org.ua/show.php?id=1818. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

***Грабченко Андрій** (09.06.1894 – 14.05.1931) – підполковник Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Закінчив Костянтинівську юнкерську школу в Києві. Під час 1-ї світової війни – штабс-капітан російської армії, у роки Визвольних змагань 1917 – 1921 рр. – курінний 3-ї Залізної дивізії Армії УНР. Після інтернування в Польщі перебував у таборі № 10 (м. Каліш), де закінчив академічний курс Генштабу Армії УНР. Після того як 1926 р. маршал Й. Пілсудський погодився приймати на службу у Військо Польське українських військовиків, був одним із 50-ти офіцерів, яких направив на цю службу таємний штаб Міністерства військових справ Армії УНР.

Джерела:

Колянчук О. Грабченко Андрій // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6 : Го – Гю. – С. 360.

***Грабченко Антон Мартинович** (1894 – 14.05.1931?) – підполковник Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Брав участь у Першій світовій війні. Останнє звання у російській армії – поручик.

На службі в Армії УНР з 1918 р. У 1920 – 1923 рр. – старшина штабу 7-ї бригади 3-ї Залізної дивізії Армії УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Грабченко Антон Мартинович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 118.

2. Грабченко Антон Мартинович [Електронний ресурс] //

* Можливо Грабченко Андрій та Грабченко Антон – одна персона.

Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Грабченко_Антон_Мартинович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Гуменюк Леонід (21.08.1894 – 08.08.1968) – військовий діяч, лікар.

Народився в м. Старокостянтинів Волинської губернії.

Воював у складі Армії УНР та УГА. Закінчив Празький університет (1931). Під час навчання – голова Медичної громади Університету. Від 1931 р. провадив приватну лікарську практику в м. Свалява та Мукачеве, працював директором лічниці в м. Севлюш (нині Виноградів; усі – нині Закарпатська обл.). Згодом – лікар у Німеччині, де очолював Українське національне об'єднання; директор туберкульозного санаторію в Польщі, після евакуації – знову в Німеччині. 1949 р. – емігрував до США.

Джерела:

1. Пундій П., Ганіткевич Я. Гуменюк Леонід // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6 : Го – Гю. – С. 628-629.

2. Гуменюк Леонід // Хмельничани в діаспорі / Хмельницька ОУНБ. – Хмельницький, 2009. – Вип. 1. – С. 38.

Демків-Чайківський Антон Костянтинович (13.07.1887 – ?) – полковник Армії УНР.

Народився в м. Старокостянтинів Волинської губернії. Станом на 13.03.1922 р. служив у 2-й Волинській дивізії Армії УНР. У боях був тяжко поранений, втратив ліве око та погано бачив на праве.

Джерела:

Демків-Чайківський Антон Костянтинович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 134.

Демчук Дмитро́ (1895 – 1963) – український громадсько-політичний діяч, сотник Армії УНР, провідний діяч Ліги Українських Націоналістів.

Народився в с. Цвітоха Заславського повіту Волинської губернії (тепер село Славутського району).

У часи Української революції – Сотник Дієвої армії УНР. Згодом навчався у Карловому університеті в Празі на філософському відділі. Працював учителем в українських і чеських школах. Заарештований СМЕРШем у 1945 р. Після 10-річного ув'язнення переїхав до Чехословаччини.

Джерела:

1. Коновалець Є. Я б'ю у дзвін, щоб зрушити справу ОУН з мертвої точки... – Київ : Темпора, 2003. – 270 с.

Демчук Дмитро згадується в тексті.

2. Демчук Дмитро́ [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Демчук_Дмитро. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Довнар-Левицька (Довнар-Левітська) Катерина Пилипівна (7.07.1903 – після 06.1929) – військова урядовиця, інженер-агроном.

Народилася в м. Кам'янець-Подільський.

З жовтня 1920 р. по серпень 1921 р. «переписчиця на машинці» в штабі авіації Армії УНР. Разом з урядом УНР в 1920 р. емігрувала до Польщі.

Джерела:

Твердіша за чоловіка // Коваль Р. М. Жінки у визвольній війні. Історії, біографії, спогади. 1917 – 1930. – Київ, 2020. – С. 266-267.

Дроздовський Левко Антонович (15.02.1869 – грудень 1951) – генеральний хорунжий Армії УНР.

Народився у м. Деражня Подільської губернії. За іншими даними – у місті Керч у сім’ї вихідців з Поділля.

В Армії УНР з 1918 року. У 1918 р. – 1-й генерал-квартирмейстер Генерального штабу Армії УНР, з 25 жовтня 1918 р. – військовий аташе УНР у Швейцарії та Італії. З 1920 р. – в еміграції, 17 років жив в Абіссинії, з 1948 р. – у Перу. Помер та похований у м. Ліма (Перу).

Джерела:

1. Литвин М. Р., Науменко К. Є. Дроздовський Лев Антонович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2008. – Т. 8 : Дл – Дя. – С. 422.

2. Дроздовський Левко Антонович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 147.

3. Дроздовський Левко Антонович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Дроздовський_Левко_Антонович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Євтухів Олексáндр Юрійович (15.02.1898 – 07.06.1966) – український військовий діяч, інженер-економіст, перекладач.

Народився в м. Кам’янець-Подільський.

У грудні 1917 р. – значковий Зведеного гайдамацького куреня, з січня 1918 р. – начальник штабу 1-го робітничого полку Вільного козацтва м. Києва, з лютого 1918 р. – отаман залоги м. Вінниці. З весни 1918 р. – помічник Подільського губернського комісара, військовий комендант Подільської губернії, персональний осавул командира 6-го Полтавського корпусу, старший осавул штабу 6-го корпусу, старшина 22-го кінного полку 6-го корпусу Армії Української Держави,

старшина для доручень Окремого ударного корпусу, отаман 1-го партизанського загону Окремого ударного корпусу Армії УНР. Згодом – технічний секретар Подебрадської філії комітету перекладу Святого Письма на літературну українську мову (Чехословаччина), генеральний секретар Українського університетського товариства Ліги Націй. З часом емігрував у Венесуелу, помер у Каракасі.

Джерела:

1. Коваль Р. М. Євтухів Олександр Юрійович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е – Ж. – С. 348.
2. Київ. Гарячий січень 1918-го // Коваль Р. Багряні жнива Української революції. – Київ, 2005. – С. 14-15.
3. Євтухів Олександр Юрійович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Євтухів_Олександр_Юрійович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Жданов Микола Олександрович (21.12.1867 – ?) – російський, український, а згодом і радянський військовик.

Народився в м. Заслав Волинської губернії (тепер м. Ізяслав).

З 1917 року генерал-хорунжий Армії УНР. В армії Української Держави помічник начальника 13-ї пішої дивізії у Харкові (1918). З 1919 року в Червоній Армії. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Литвин М., Науменко К. Жданов Микола Олександрович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е – Ж. – С. 519.
2. Жданов Микола Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Жданов_Микола_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Забілло Катерина, вроджена *Бабич* (1900 – 1943) – українська військова і громадська діячка.

Народилася в м. Заслав Волинської губернії (тепер м. Ізяслав).

Під час Визвольних змагань протягом 1917 – 1918 років – бунчужна полку кінноти Армії УНР. Згодом на еміграції в Стамбулі. З 1928 року активна діячка Української Громади в Туреччині. Дружина сотника Миколи Забілло.

Джерела:

1. Забілло Катерина // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 704.

2. Забілло Катерина // Енциклопедія української діаспори. – Київ [та ін.], 1995. – Т. 4 : Австралія – Азія – Африка. – С. 82.

3. Катерина Забілло [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Катерина_Забілло. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 14.09.2020.

4. Петриківська Н. У Туреччині віднайшли могилу сотника УНР [Електронний ресурс] // Нашого цвіту по всьому світу : інформаційний портал українців світу. – Електрон. дані. – 2018. – 19 берез. – Режим доступу : <https://archive.svitua.org/istoriya/item/7069-u-turechchyni-vidnaishly-mohylu-sotnyka-unr.html>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Забілло Микола (? – ?) – військовий і громадський діяч.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

В Армії УНР був сотником. Після поразки національно-визвольного руху 1917 – 20 перебував на еміграції в Туреччині. Спочатку в Стамбулі очолював Українське Сполучене Земляцтво Поділля та Волині. З об'єднанням у 1928 році усіх українських округових земляцтв у Туреччині в Українську Громаду Туреччини став її генеральним писарем, а невдовзі й головою. Перебував на цій посаді й після закінчення Другої світової війни.

Джерела:

1. Забілло Микола // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 704.
2. Забілло Микола // Енциклопедія української діаспори. – Київ [та ін.], 1995. – Т. 4 : Австралія – Азія – Африка. – С. 82.
3. Петриківська Н. У Туреччині віднайшли могили сотника УНР [Електронний ресурс] // Нашого цвіту по всьому світу : інформаційний портал українців світу. – Електрон. дані. – 2018. – 19 берез. – Режим доступу : <https://archive.svitua.org/istoriya/item/7069-u-turechchyni-vidnaishly-mohylu-sotnyka-unr.html>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Завялів Лев (25.11.1898 – ?).

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Випускник Спільної військової юнацької школи. У 1927 р. закінчив гідротехнічний відділ Української господарської академії в Подебрадах (Чехословаччина).

Джерела:

Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). Кн. II. – Київ : Темпора, 2011. – 355 с.

Завялів Лев згадується в тексті.

Зарицький Володимир Антонович (молодший) (21.11.1896 – 21.02.1982) – сотник Армії УНР (полковник в еміграції).

Народився у м. Кам'янець-Подільський.

Закінчив Одеське Сергіївське артилерійське училище. Останнє звання у російській армії – підпоручик. З січня 1919 р. – командир 3-ї батареї 4-го гарматного полку Січових стрільців Дієвої армії УНР. З вересня 1919 р. –

в. о. командира цього полку. У 1920 р. служив у 3-й Залізній дивізії Армії УНР. В 1921 р. – командир збірної батареї 3-ї Залізної дивізії Армії УНР. З 1928 р. – контрактний офіцер польської армії у складі 2-го полку легкої артилерії. Останнє звання у польській армії – капітан.

Джерела:

Зарицький Володимир Антонович (молодший) // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 172-173.

Зауери Едуард, Густав (1895 р.н.), **Фердинанд** (орендар млина в маєтку Дунаївці) – брати-зв'язківці, які передавали інформацію, отриману з-за кордону, отаману Я. Гальчевському. Уродженці с. Сприсівка Подільської губернії (тепер село Дунаєвецького району).

22.04.1923 р. надзвичайною сесією Подільського губсуду засуджені до розстрілу.

Джерела:

1. Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 71.

2. Зауер Едуард Адольфович [Електронний ресурс] // Відкритий список: Відкритий список жертв політичних репресій в СРСР. База даних. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://ua.openlist.wiki/Зауер_Едуард_Адольфович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

3. Зауер Густав Адольфович [Електронний ресурс] // Відкритий список: Відкритий список жертв політичних репресій в СРСР. База даних. – Електрон. дані. – Режим доступу : [https://ua.openlist.wiki/Зауер_Густав_Адольфович_\(1895\)](https://ua.openlist.wiki/Зауер_Густав_Адольфович_(1895)). – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

4. Зауер Фердинанд Адольфович (1885) [Електронний ресурс] // Відкритий список: Відкритий список жертв політичних репресій в СРСР. База даних. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://ua.openlist.wiki/Зауер_Фердинанд

Адольфович (1885). – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Зборовець Василь Степанович (7.03.1889 – 18.12.1944) – український просвітянин та мовознавець.

Народився в с. Гаврилівці Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

В час національно-визвольних змагань воював у військах гетьмана Скоропадського, згодом – Симона Петлюри. Навчався в Кам'янець-Подільському університеті, в 1923 р. отримав диплом філолога. Підготував підручник «Загальний курс української мови» під керівництвом професора Л. А. Булаховського, випущений в Харкові 1929 року. Брав участь у розробленні нового українського правопису.

Помер 18 грудня 1944 року, похований у рідному селі.

Джерела:

1. Каністратенко М. Зборовець Василь Степанович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2010. – Т. 10 : 3 – Зор. – С. 427.

2. Зборовець І. В. Доля українського мовознавця Василя Зборовця : монографія. – Харків : Форт, 2014. – 143 с.

3. Зборовець І. В., Мацько В. П. Василь Зборовець: життя і наукова діяльність. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2011. – 94 с.

4. Мацько В. П. Інтертекстуальне прочитання філологічних праць Василя Зборовця // Педагогічний дискурс : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2011. – Вип. 9. – С. 207-211.

5. Зборовець Василь Степанович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Зборовець_Василь_Степанович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Зеньківський Василь Васильович (4.07.1881 – 5.08.1962) – український філософ, психолог, публіцист та церковний і державний діяч.

Народився в м. Проскуріві у родині священника.

Вищу освіту він здобув на історико-філологічному факультеті Київського університету. Доцент, а після стажування за кордоном, закінчення якого збіглося з початком Першої світової війни, та захисту докторської дисертації з 1915 року – професор кафедри філософії університету. Читав курс психології та логіки.

У 1918 році Василь Зеньківський увійшов до складу уряду Скоропадського, обійнявши в ньому посаду міністра віросповідань. Перебуваючи на цій посаді, Зеньківський порушував питання українізації богослужіння, зокрема перекладу Біблії та богослужбових книг на українську мову.

У 1919 році виїхав за кордон, спочатку до Югославії, де викладав філософію у Белградському університеті, а з 1926 р. працював у Парижі на посаді професора філософії Богословського православного інституту. В 1942 році прийняв сан священника. Помер 5 серпня 1962 року.

Джерела:

1. Ульяновський В. І. Зеньковський Василь Васильович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2010. – Т. 10 : 3 – Зор. – С. 555.

2. Осташко Т. С. Зеньківський Василь Васильович // Енциклопедія історії України. – Київ, 2005. – Т. 3 : Е – Й. – С. 353.

3. Зеньківський Василь Васильович // Філософський енциклопедичний словник. – Київ, 2002. – С. 224-225.

4. Чайковський М. Є. Протопресвітер В. В. Зеньковський // Місто Хмельницький в контексті історії України : матеріали

3-ї наук.-краєзнав. конф. – Хмельницький, 2011. – С. 542-547.

5. Юхимович О. А. В. В. Зеньковський – відомий подільський педагог // Місто Хмельницький в контексті історії України : матеріали 3-ї наук.-краєзнав. конф. – Хмельницький, 2011. – С. 547-554.

6. Гуменюк А. М. Концепція особистості В. Зеньковського в світлі сучасних освітніх тенденцій // Духовні витоки Поділля: педагоги в історії краю : всеукр. наук.-практ. конф., 21 березня 2013 р. – Хмельницький, 2013. – С. 169-172.

7. Машкіна Л. А. Науково-педагогічна діяльність В. В. Зеньковського // Духовні витоки Поділля: педагоги в історії краю : всеукр. наук.-практ. конф., 21 березня 2013 р. – Хмельницький, 2013. – С. 257-260.

8. Атаманюк А. В., Атаманюк М. В. Діяльність Василя Зеньковського, міністра віросповідань уряду Скоропадського // Збереження національної ідеї та національної самосвідомості українського народу в контексті трагічних подій ХХ століття (до 120-річчя від дня народження Якова Гальчевського) : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський, 2014. – Вип. VIII. – С. 27-34.

9. Зеньківський Василь Васильович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Зеньківський_Василь_Васильович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Зозуля Левко (18.03.1901 – ?).

Народився в с. Стружки Новоушицького повіту Подільської губернії (тепер село Малі Стружки Новоушицького району).

Випускник Спільної військової юнацької школи. У 1930 р. – випускник гідротехнічного відділу Української господарської академії в Подебрадах (Чехословаччина).

Джерела:

Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). Кн. II. – Київ : Темпора, 2011. – 355 с.

Зозуля Левко згадується в тексті.

Зозуля Лярго (7.06.1903 – ?) – громадський діяч.

Народився в с. Стружки Новоушицького повіту Подільської губернії (тепер село Малі Стружки Новоушицького району).

Хорунжий у 3-й Залізній дивізії УНР. Випускник Спільної юнацької школи. З 1921 р. на еміграції в Польщі, Чехословаччині, Німеччині. 1950 р. переїхав до Австралії. Лицар Ордену Симона Петлюри, відзначений воєнним Хрестом УНР.

Джерела:

1. Зозуля Лярго // Енциклопедія української діаспори. – Київ [та ін.], 1995. – Т. 4 : Австралія – Азія – Африка. – С. 83.

2. Зозуля Лярго // Хмельничани в діаспорі / Хмельницька ОУНБ. – Хмельницький, 2009. – Вип. 1. – С. 44.

3. Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). Кн. II. – Київ : Темпора, 2011. – 355 с.

Зозуля Лярго згадується в тексті.

Івасішин Захár Явту́хович (01.10.1895 – 29.12.1976) – сотник Армії УНР (підполковник в еміграції).

Народився у м-ку Чорне Кам'янецького повіту Подільської губернії (тепер село Чорна Чемеровецького району). Закінчив учительську семінарію у Жванчику, педагогічні курси у Майдані-Трепівському, працював учителем у м. Балинці на Поділлі. Закінчив Віленське військове училище. Від

1 грудня 1917 р. – в українській армії. Навесні 1918 р. вступив до Радзивілівської кордонної бригади Окремого кордонного корпусу, у складі кордонних частин служив до 1923 року. У 1920 р. – старшина 6-ї Січової дивізії, сотник. Закінчив Українську реальну гімназію ім. Т. Г. Шевченка у Калішу

(1925), гідротехнічний відділ Української господарської академії у Подебрадах (1930). Працював інженером. Від 1944 р. – на еміграції у Західній Німеччині. Викладав математику в Українській гімназії у м. Етлінген.

Від 1950 р. – на еміграції у США. У 1963 – 1975 рр. – видавець та головний редактор журналу «Тризуб» у Нью-Йорку, який продовжував традиції паризького видання «Тризубу» та був головним періодичним органом військової еміграції УНР в Америці. Після смерті Івасишина видання «Тризуба» через кілька номерів припинилося. Похований у Баунд-Бруці, США.

Джерела:

1. Івасішин Захár Явту́хович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 181-182.

2. Івасішин Захár Явту́хович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Івасишин_Захар_Явтухович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Калинець Микола – ад'ютант отамана А. Волинця. Уродженець Летичівського повіту. Вчитель за професією. Після 1920 р. виїхав у Чехію, де у м. Жевніце працював учителем гімназії.

Джерела:

Калинець Микола // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 77.

Качуровський Гвідон Францович – сотник загону Я. Гальчевського.

Народився в с. Рудня Подільської губернії (тепер село Летичівського району). Поляк за національністю. Член Повстанського комітету Летичівського повіту в 1921 р. Вбитий 18.10.1922 р.

Джерела:

Качуровський Гвідон Францович // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 79.

Кисельов Сергій Іванович (1877 – 2.12.1937) – український земський та політичний діяч, губернський староста Поділля за влади гетьмана Скоропадського.

Народився 1877 р. в м. Чорний Острів Проскурівського повіту Подільської губернії (тепер село Хмельницького району).

Здобув юридичну освіту, працював у судовій системі на Поділлі. У 1912 – 1917 рр. очолював Проскурівське повітове земство, видавав місцеві газети. Після Лютневої революції в Російській імперії став Проскурівським повітовим комісаром російського Тимчасового уряду. Після приходу до влади Скоропадського був призначений ним губернським старостою (губернатором) Поділля. Сприяв заснуванню українського університету в м. Кам'янець-Подільський. 20 листопада 1918 р. мирно передав владу губернатору від Директорії УНР Степурі і поїхав жити у свій маєток. З встановленням влади більшовицької Росії кілька разів арештовується та погодився працювати в органах радянської влади. Заарештований та розстріляний у вінницькій в'язниці 2 грудня 1937 р.

Джерела:

1. Бондар М. П., Мацько В. П. Кисельов Олександр Іванович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2013. – Т. 13 : Киї – Кок. – С. 86.

2. Кравчук О. М. Подільський губернський староста Сергій Кисельов (1877 – 1937) у документах епохи / О. М. Кравчук, І. І. Ратушняк, К. В. Завальнюк. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 282 с.

3. Ратушняк І. Звернення до населення і постанови Губернського старости С. Кисельова як джерело з вивчення Гетьманату 1918 р. на Поділлі // Матеріали XV Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції, (17-18 листоп. 2017 р.). – Кам'янець-Подільський, 2017. – С. 46-51.

4. Лозовий В. С. Політико-адміністративні заходи Подільського губернського старости С. Кисельова по стабілізації ситуації на селі (1918 р.) // Матеріали XII Подільської історико-краєзнавчої конференції, (22-23 листоп. 2007 р.). – Кам'янець-Подільський, 2007. – Т. 2. – С. 12.

5. Лозовий В. С. Втілення аграрної політики Гетьманського уряду Подільським губернським старостою С. Кисельовим (1918 р.) // Місто Хмельницький в контексті історії України : матеріали 3-ї наук.-краєзнав. конф. – Хмельницький, 2011. – С. 192-197.

6. Кравчук О. М. Проскурівський період в житті і діяльності Сергія Івановича Кисельова // Місто Хмельницький в контексті історії України : матеріали 3-ї наук.-краєзнав. конф. – Хмельницький, 2011. – С. 177-189.

7. Адамський В. Р. Життєпис С. І. Кисельова крізь призму формулярного списку 1917 року // Хмельницькі краєзнавчі студії. – Хмельницький, 2018. – Вип. 15. – С. 59-70.

8. Шуткевич О. Гетьманат на Поділлі: персональний вимір // День. – 2018. – 24 груд.

9. Кисельов Сергій Іванович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Кисельов_Сергій_Іванович_\(староста\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Кисельов_Сергій_Іванович_(староста)). – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Ківерчук Юрій Петрович
(23.04.1884 – 23.06.1968) –
підполковник Армії Української
Народної Республіки.

Народився в с. Цівківці
Кам'янецького повіту Подільської
губернії (тепер село Новоушицького
району, за книгою Я. Тинченка
«Офіцерський корпус Армії
Української Народної Республіки...»
назва села – Цікновці).

На початку листопада 1917 року

отримав повноваження від Юрія Капкана (Головнокомандувача всіх збройних сил в Україні) на формування у Кам'янці-Подільському українського партизанського загону. Сформував його під назвою партизанського загону імені Кармелюка. У лютому 1918 року біля Дунаївців на чолі загону був поранений у сутичці із збільшеними частинами російської армії, що відступали з Кам'янця-Подільського. За часів Гетьманату Павла Скоропадського був демобілізований. Під час протигетьманського повстання знову сформував у Кам'янці-Подільському повітову сотню імені Кармелюка. У січні 1919 року її рештки влилися до складу Запорізької бригади імені Симона Петлюри Дієвої армії УНР. У січні – лютому 1919 року – комендант Проскурова (нині Хмельницький) та Проскурівського повіту. Усунутий з посади у зв'язку з розслідуванням справи Проскурівського погрому 15 – 16 лютого 1919 року. 21 березня 1919 року після закінчення розслідування був знову призначений начальником залоги Проскурова. Після залишення українськими військами Проскурова – начальник Проскурівського партизанського загону, з яким у червні 1919 року влився до 3-ї стрілецької (згодом – Залізної) дивізії Дієвої армії УНР. У березні 1920 року був приділений до штабу 4-ї стрілецької бригади Армії УНР у ранзі підполковника. Згодом – помічник командира Етапного куреня 3-ї Залізної стрілецької дивізії Армії УНР. Від 1923 року жив на еміграції у Скальмержище (Польща), від 1950 року – в США. Був членом Товариства подолян, створеним при Українській вільній академії наук (УВАН) у Нью-Йорку. Помер у місті Сіракузи (штат Нью-Йорк), похований у Баунд-Бруці.

Джерела:

1. Ківерчук Юрій Петрович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 197.
2. Лехіцька І. Наказ, надрукований на хустинці // Край Кам'янецький. – 2017. – № 12 (24 берез.). – С. 4.
3. Ківерчук Юрій Петрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим

доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Ківерчук_Юрій_Петрович.
– Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Коваль Володимир Дмитрович (14.02.1885 – 21.03.1927).

Народився в с. Кульчини Старокостянтинівського повіту Волинської губернії (нині село Красилівського району).

Закінчив агрономічний факультет Київської політехніки. Від 1917 р. – засновник і член Української Центральної Ради, її скарбник, голова фінансової комісії Президії ЦР. Обраний головою Всеукраїнського сільськогосподарського кооперативного союзу. З 1918-го працював у Київському союзбанку. 1921 р. виїхав до Німеччини, де був директором сільськогосподарського технікуму, деякий час жив у Франції, 1924 р. оселився у Празі.

Джерела:

1. Мацько В. Коваль Володимир Дмитрович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2013. – Т. 13 : Киї – Кок. – С. 465.

2. Коваль Володимир Дмитрович // Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. – Київ, 1998. – С. 105-106.

3. Коваль Володимир Дмитрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Коваль_Володимир_Дмитрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Ковальчук Лев (Леонтій) Полікарпович (21.02.1875 – 14.06.1938) – український громадсько-політичний діяч періоду національно-демократичної революції 1917–1921 років, освітянин, театрал, член «Просвіти», «Українського клубу».

Народився в м. Кам'янець-Подільський в родині греків-негоціантів.

У березні 1918 р., з поверненням Одеси під юрисдикцію УНР, став членом Одеської української міської ради, й, не виключено, згодом навіть головою. У цей час він входив до

одеського осередку Української партії соціалістів-самостійників (УПСС).

3 березня 1938 р. Льва Ковальчука було заарештовано, а 6 травня 1938 р. за постановою «трійки» при УНКВС по Одеській області за звинуваченнями по статтях 54-10, 54-11 Кримінального кодексу УРСР прийнято рішення про його розстріл.

Джерела:

1. Лев Ковальчук: український освітянин і театрал на службі трьох держав // Чорноморська хвиля Української революції: провідники національного руху в Одесі у 1917–1920 рр. – Одеса, 2011. – С. 217-221.

2. Ковальчук Лев (Леонтій) Полікарпович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Ковальчук_Лев_\(Леонтій\)_Полікарпович](https://uk.wikipedia.org/wiki/Ковальчук_Лев_(Леонтій)_Полікарпович). – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Ковтун Дмитро Христофорович (16.10.1892 – ?) – підполковник Дієвої армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

У 1920–1921 роках – півсотенний 2-го куреня ім. І. Мазепи 1-ї Запорізької дивізії Армії УНР. Згодом – командир 4-го куреня ім. Дорошенка 2-ї Запорізької бригади 1-ї Запорізької стрілецької дивізії Армії УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Ковтун Дмитро Христофорович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 205.

2. Ковтун Дмитро Христофорович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Ковтун_Дмитро_Христофорович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Козловський Всеволод
Олександрович (18.04.1877 – ?) –
український громадський діяч,
бібліотекознавець.

Народився в с. Лапківці
Проскурівського повіту Подільської
губернії (нині село Хмельницького
району).

У 1912 – 1918 рр. – перебував у
Відні: працював у товаристві
«Hollindischer Lloyd», від 1914 р. –
активний член та секретар

редкомітету Союзу визволення України, разом із Володимиром
Дорошенком упорядкував «Вісник Союзу визволення України».

З 1918 року – у Києві, секретар Посольства Української
Держави у Німеччині. До 1919 р. працював бібліотекарем у
«Книгоспілці» під керівництвом Миколи Стасюка. У 1919 –
1920 рр. – секретар видавництва товариства «Час». З 1921 року –
у Всенародній бібліотеці України. Після розгрому на початку
1930-х рр. українського бібліотекознавства та бібліографічних
шкіл за ідеологічними поглядами 1933-го разом з багатьма
іншими співробітниками бібліотеки звільнений і висланий разом
з родиною в Алмати, де за сфабрикованою справою
розстріляний як «ворог народу». Точну дату смерті не
встановлено.

Джерела:

1. Гарбар Л. Козловський Всеволод Олександрович //
Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2013. – Т. 13 : Киї –
Кок. – С. 675.

2. Козловський Всеволод Олександрович // Енциклопедія
українознавства: Словникова частина. – Львів, 1994. – Т. 3. –
С. 1071.

3. Козловський Всеволод Олександрович // Історія
української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. –
1941 р.) : матеріали до біобібліографічного словника. – Київ,
2017. – С. 212-214.

4. Гарбар Л. Всеволод Олександрович Козловський: життя та діяльність на бібліотечній ниві // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2011. – Вип. 31. – С. 591-615.

5. Спогади Костя Туркала. Літня пригода // Подолянин. – 2019. – 31 трав.

6. Козловський Всеволод Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Козловський_Всеволод_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Козлѳвський Олексій Олександрович (17.03.1892 – 31.10.1971) – український військовий, науковий і громадський діяч, редактор, мемуарист. Майор Армії УНР.

Народився в с. Ісаківці Кам'янецького повіту Подільської губернії (нині село Кам'янець-Подільського району).

В українському війську з листопада 1918 року до листопада 1921 року. Командир 10-ї сотні 9-го стрілецького полку 3-ї стрілецької дивізії, голова Української полкової ради сотні 9-го стрілецького полку 3-ї стрілецької дивізії російської армії, старшина 1-ї пішої сотні партизанського загону ім. Яна Кармелюка (початок 1918), прокурор Надзвичайного суду 2-ї кулеметної бригади 1-ї Кулеметної дивізії Армії УНР (1920), редактор-видавець її центрального органу «Соціал-Демократ» (у Подєбрадах). У 1952 р. прибув до США. Помер 30 жовтня 1971 р. у Нью-Гейвені.

Джерела:

1. Галів М. Козловський Олексій // Енциклопедія української діаспори. – Нью-Йорк; Чикаго, 2009. – Т. 1 : Сполучені Штати Америки. Кн.1 : А – К. – С. 380.

2. Козлѳвський Олексій // Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості. – Донецьк, 2012. – С. 225.

3. Козлѳвський Олексій Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. –

Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Козловський_Олексій_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Коломієць Єфрем Іванович (? – 1922) – учасник загону А. Волинця. Родом із Ново-Ушицького повіту Подільської губернії. Командував бронепотягом у регулярній армії. Розстріляний за постановою Подгубчека від 10.01.1922 р.

Джерела:

Коломієць Єфрем Іванович // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 87.

Колубаїв Сергій Петрович (22.07.1896 – 08.03.1973) – вояк Армії УНР, козак 3-ї Залізної стрілецької дивізії.

Народився в м-ку Нова Ушиця Подільської губернії. 28 жовтня 1920 р. вступив козаком до 3-ї Залізної стрілецької дивізії. Інтернований поляками у листопаді того ж року. Перебував у таборах Ланцут, Стшалково і Каліш. Навчався у Кам'янець-Подільському (1918 – 1920 рр.) та Варшавському (1921 – 1922 рр.) університетах. У 1927 р. закінчив Українську господарську академію в Подєбрадах (Чехія). Автор наукових праць з ентомології.

Джерела:

1. Тернистий шлях кубанця Проходи: Документальний роман / Вступ. слово Р. Ковалю. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2007. – 404 с.

Колубаїв Сергій Петрович згадується в тексті.

2. Колубаїв Сергій Петрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Колубаїв_Сергій_Петрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Кондратюк Порфирій Якович (1875 – ?) – начальник дивізії Дієвої армії УНР.

Народився в с. Западинці Волинської губернії (нині село Красилівського району).

У грудні 1918 р. – начальник 2-ї дієвої дивізії військ Директорії. Станом на 05.03.1919 р. – придільний до штабу 2-ї пішої дивізії Дієвої армії УНР. Станом на 1926 р. мешкав на Радянській Україні. Подальша доля невідома.

Джерела:

Кондратюк Порфирій Якович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 212.

Король Антон – учасник загону Я. Шепеля та Я. Гальчевського. Родом із м-ка Стара Синява Хмельницької області. Спійманий у 1922 р.

Джерела:

Король Антон // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки XX ст.). – Літин, 2005. – С. 89.

Корчінський Михайло Агафонович (15.03.1885 – 7.10.1937) – український адвокат, політичний і громадський діяч, Державний секретар Ради народних міністрів УНР доби Директорії.

Народився в с. Залуччя-Надкордонне Кам'янецького повіту Подільської губернії (нині село Подоляни Кам'янець-Подільського району).

У 1908 – 1917 роках – діяльний член української колонії в Петербурзі (де був головою Молодого ТУПу (Товариства українських поступовців) і Українського громадського клубу. 1917 року – за Тимчасового уряду заступник губернського комісара Буковини. 1917 року –

член Центральної Ради від Української партії соціалістів-федералістів. 1919 року – державний секретар у кабінеті Сергія Остапенка, голова Української Національної Ради у Кам'янці-Подільському. У листопаді 1919 року у Кам'янці-Подільському увійшов до створеної Іваном Огієнком Ради Головноуповноваженого Уряду УНР, однак відмовився від пропозиції стати товаришем (заступником) Головноуповноваженого. Публікував статті й розвідки в кооперативній і загальній українській пресі. Помер 7 жовтня 1937 року у Львові.

Джерела:

1. Колянчук О. М. Корчінський Михайло Агафонович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2014. – Т. 14 : Кол – Кос. – С. 626.

2. Корчінський Михайло // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1994. – Т. 3. – С. 1143.

3. Корчінський Михайло Агафонович // Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. – Київ, 1998. – С. 111-112.

4. Максим Корчинський // Приходько В. К. Під сонцем Поділля: спогади. – Вінниця, 2011. – Ч. 2. – С. 58.

5. Корчінський Михайло Агафонович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Корчинський Михайло Агафонович](https://uk.wikipedia.org/wiki/Корчинський_Михайло_Агафонович). – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Коцюбінська **Наталія**
Антонівна (24.06(6.07)1896 –
11.12.1937) – український
мистецтвознавець. Активна діячка
Українських визвольних змагань
1917 – 1921 років.

Народилася в с. Мисюрівка
Подільської губернії (тепер село
Старосинявського району).

Була членом Української партії

соціалістів-революціонерів (УПСР). Працювала при управлінні Міністерства народної освіти Української Народної Республіки.

Двічі арештовувалася – 1924 та 1934 року. На заслання в Саратові заарештовано 18 жовтня 1937 року і 8 грудня того ж року засуджено до вищої міри покарання. Розстріляно 11 грудня 1937 року в Саратові.

Джерела:

1. Білокінь С. І. Коцюбинська Наталія Антонівна // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2014. – Т. 15 : Кот – Куз. – С. 63.

2. Коцюбінська Наталія // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1994. – Т. 3. – С. 1154.

3. Білокінь С. Коцюбинська Наталія Антонівна // Мистецтво України : біограф. довід. – Київ, 1997. – С. 328.

4. Коцюбинська Наталія Антонівна // Митці України : енциклопед. довід. – Київ, 1992. – С. 326.

5. Коцюбінська Наталія Антонівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Коцюбинська_Наталія_Антонівна. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Кохан Григорій – комендант штабу і начальник контррозвідки загону Я. Гальчевського. Родом з с. Вовковинці Подільської губернії (тепер село Деражнянського району). Син священника. Колишній начальник кінного резерву Летичівської повітової міліції. Член УКП. Головував на установчому з'їзді Подільської повстанської групи 1.05.1922 р., що пройшов у с. Майдан-Вербецький (тепер Летичівського району Хмельницької області). Потрапив у полон 28.07.1923 р. в районі м. Зіньків. Засуджений до розстрілу надзвичайною сесією Подільського губсуду. Помилуваний ВУЦВК.

Джерела:

Кохан Григорій // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 91.

Краснопольський Петро Федорович – повстанський отаман. Народився в м-ку Стара Синява Подільської губернії. Загін, створений у 1920 р., оперував на території теперішнього Хмельницького району Вінницької області. Співдіяв із загоном Я. Шепеля. В 1920 р. емігрував у Польщу.

Джерела:

Краснопольський Петро Федорович // Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 97.

Левицький Модест Пилипович (13(25).07.1866 – 16.06.1932, Луцьк) – український письменник, культурний діяч, педагог, лікар і дипломат.

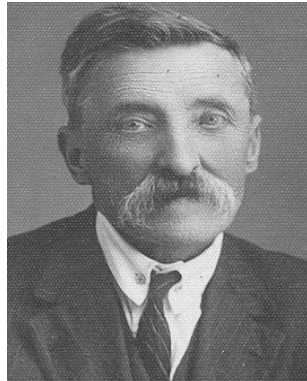
Народився в с. Вихилівка Проскурівського повіту Подільської губернії (тепер село Ярмолинецького району).

У 1917 – 1920 роках письменник підтримував ідею створення самостійної Української держави.

1918 р. зайняв посаду головного санітарного лікаря залізниць України, став директором культурно-освітнього відділу міністерства шляхів. Від січня 1919-го – радник української дипломатичної місії в Греції, згодом – її голова.

Модест Левицький – також автор граматики української мови, науково-популярних творів із медицини.

З 1920 р. жив у Відні. Пізніше мешкав у Тарнуві (Польща), був міністром здоров'я Державного центру УНР на еміграції. Керував туберкульозним санаторієм для вояків Армії УНР (Закопане, Польща). 1922 – 27 рр. – лікар і викладач Української господарської академії в Подебрадах (Чехословацька республіка). З серпня 1927 р. – викладач української мови в гімназії товариства «Рідна школа» (Луцьк). Земляки-сучасники називали його «батьком Волині». Помер у

Луцьку, де і похований.

Джерела:

1. О. М. Ціборовський. Левицький Модест Пилипович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2016. – Т. 16 : Куз – Лев. – С. 667.

2. Герасимова Г. П. Левицький Модест Пилипович // Енциклопедія історії України. – Київ, 2009. – Т. 6 : Ла – Мі. – С. 89-90.

3. Левицький Модест // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1994. – Т. 4. – С. 1269.

4. Левицький Модест Пилипович // Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліографічного словника. – Київ, 2017. – С. 252.

5. Левицький Модест Пилипович (1866 – 1932) // Стрельський Г. В. Українські дипломати доби національно-державного відродження (1917 – 1920 рр.). – Київ, 2000. – С. 17-18.

6. Левицький Модест // Пундій П. Українські лікарі : біобібліограф. довід. – Львів ; Чикаго, 1994. – Кн. 1. – С. 122-123.

7. Головченко В. Левицький Модест Пилипович // Українська дипломатична енциклопедія : у 2-х т. – Київ, 2004. – Т. 1. – 760 с.

8. Корсак І. Тиха правда Модеста Левицького. – Київ : Ярославів Вал, 2009. – 166 с.

9. Левіцький Модест Пилипович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Левицький_Модест_Пилипович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Лисюк Каленик (18.08.1889 – 12.11.1980) – військовий діяч, підприємець, філателіст, видавець, меценат.

Народився в с. Велика Бубнівка Проскурівського повіту Подільської губернії (тепер село Волочиського району).

3 червня 1917 р. козак Петроградського відділу Вільного

козацтва, з 1922 р. – дипломатичний кур'єр уряду УНР в екзилі, отаман Закордонної станиці Українського вільного козацтва на Північну і Південну Америки (1921), директор Українського музею (м. Онтаріо коло м. Лос-Анджелес), голова Українсько-американської фундації (1959 – 1974), директор американських організацій «Конгрес оф Фрідом» і «Вейк ап Америка».

Джерела:

1. Лисюк Каленик // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1994. – Т. 4. – С. 1298.

2. Лисюк Каленик // Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький, 2001. – С. 122.

3. Лисюк Каленик // Хмельничани в діаспорі / Хмельницька ОУНБ. – Хмельницький, 2009. – Вип. 1. – С. 52.

Ліневич (Ліневичова, Турович) Галина Костянтинівна (24.04.1896 – 4.02.1963) – вчителька, громадська діячка, учасниця Першого зимового походу.

Народилася в Кам'янці-Подільському.

Весною 1920 р. – секретарка культурно-освітньої комісії Подільської районної української ради, членкиня управи Кам'янецького відділу Товариства Українського Червоного Хреста (УЧХ), сестра-жалібниця УЧХ.

Померла 4 лютого 1963 р. в м. Фінікс (США).

Джерела:

Сестра-жалібниця УЧХ // Коваль Р. М. Жінки у визвольній війні. Історії, біографії, спогади. 1917 – 1930. – Київ, 2020. – С. 274-275.

Ліницька (Ліницька, Медведєва) Марія Володимирівна (9.06.1902 – після 2.05.1929) – працівник в уряді УНР.

Народилася в Кам'янці-Подільському.

В 1920 р. вступила на службу до Експедиції заготівлі державних паперів УНР, у складі якої виїхала до Польщі.

Джерела:

Альт хору УГА в Подєбрадах // Коваль Р. М. Жінки у визвольній війні. Історії, біографії, спогади. 1917 – 1930. – Київ, 2020. – С. 275.

Лоська Ольга (Туся) Кіндратівна (у дівочтві Приходько), (5.06.1904 – 5.05.1996) – громадська діячка.

Народилася в с. Княжпіль Кам'янецького повіту Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

Сестра Віктора та Олекси Приходьків (*див. с. 69, 70*). У січні 1919 року у складі Української республіканської капели під керівництвом Олександра Кошиця, адміністратором якої був її брат Олекса, виїхала на гастролі по Європі. Навчалася на матуральних курсах при Українській господарській академії в Подєбрадах, де познайомилася з Оленою Телігою. 1924 чи 1925 р. одружилася з Ігорем Лоським, істориком, учасником бою під Крутами. Кілька років навчалася на філософському факультеті Українського вільного університету, але курсу не закінчила. 1932 року родина Лоських переїхала до Львова. 1949 року Ольга була репресована, до 1955 року відбувала покарання в таборі в Горьковській області (нині Нижньогородська область, Росія). Померла 5 травня 1996 року у Львові.

Джерела:

1. Будзей О. Не все кануло у вічність // Подолянин. – 2016. – 1 лип.

2. Ольга Приходько (Лоська) [Електронний ресурс] // Родовід: Багатомовне генеалогічне дерево. – Режим доступу: <https://uk.rodovid.org/wk/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81:661289>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 14.09.2020.

Лотоцький Володимир Миколайович (17.07.1888 – ?) – підполковник Дієвої армії УНР.

Народився у с. Жуків Заславського повіту Волинської губернії (нині село Славутського району).

У 1920 – 1921 роках – приділений до штабу 5-ї Херсонської дивізії Армії УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Лотоцький Володимир Миколайович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 254.

2. Лотоцький Володимир Миколайович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Лотоцький_Володимир_Миколайович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Лубківський Володимир Костянтинович (? – 28.01.1921) – підполковник Дієвої армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

У 1920 році служив у 3-й гарматній бригаді 3-ї Залізної дивізії Армії УНР.

Помер від епідемічного висипного тифу в місті Каліш, Польща.

Джерела:

1. Лубківський Володимир Костянтинович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 255.

2. Лубківський Володимир Костянтинович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Лубківський_Володимир_Костянтинович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Любінський Мико́ла
Миха́йлович (23.09(5.10)1891 – 8.01.1938) – український дипломат і мовознавець, політичний діяч періоду Української національної революції 1917 – 1920 років. Член Центральної Ради.

Народився в с. Стріхівці Ушицького повіту (тепер село Ярмолинецького району).

1917 року вступив до Української партії соціалістів-революціонерів (УПСР), 1919 року ввійшов до її ЦК. На Всеукраїнському національному конгресі 5 квітня 1917 року обраний до Української Центральної Ради (УЦР), у вересні – делегатом Всеросійського з'їзду народів у Києві (секретар Ради народів), а в листопаді – представником від Поділля на Всеросійських установчих зборах. Був членом української делегації на переговорах у Бересті (1917). У березні – квітні 1918 року – міністр закордонних справ УНР. У 1920-х роках – співробітник ВУАН. Заарештований у Києві групою ГПУ ССРСР на початку 1930-х. Перебував у концтаборі ГУЛАГу ССРСР. Розстріляний 8 січня 1938 року в урочищі Сандармох (Карелія). Реабілітований 15 вересня 1989 року.

Джерела:

1. Веденєєв Д. В. Любінський Микола Михайлович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2016. – Т. 18 : Лт – Мал. – С. 303.
2. Осташко Т. С., Шевченко С. В. Любінський Микола Михайлович // Енциклопедія історії України. – Київ, 2009. – Т. 6 : Ла – Мі. – С. 378.
3. Любінський Мико́ла // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1994. – Т. 4. – С. 1391.
4. Любінський Мико́ла Миха́йлович // Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. – Київ, 1998. – С. 120.
5. Матвієнко В. М. Любінський Микола Михайлович //

Українська дипломатична енциклопедія : у 2-х т. – Київ, 2004. – Т. 1. – 760 с.

6. Прокопчук В. С. Міністр УНР – вихідець із Стріхівців // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2001. – Т. 6 (8). – С. 559-564.

7. Любінський Мико́ла Миха́йлович // Веденєєв Д. В., Будков Д. В. Юність української дипломатії. Становлення зовнішньополітичної служби Української держави. 1917 – 1923 роки : монографія. – Київ, 2006. – С. 235.

8. Шевченко С. Микола Любінський і логіка червоного терору. Невідомі сторінки українського Розстріляного відродження // Дзеркало тижня. – 2008. – 19-25 квіт. – С. 21.

9. Любінський Микола Михайлович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Любінський_Микола_Михайлович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Мазур-Ляховський Василь Омелянович (1889 – 5.03.1949) – військовий старшина Армії Української Держави.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

З 10 березня 1918 року – помічник начальника розвідного відділу Генерального штабу УНР. З 20 квітня 1918 року – старшина для доручень розвідного відділу Генерального штабу УНР, одночасно – викладач тактики Інструкторської школи старшин. За Гетьманату був підвищений до звання військового старшини (підполковник). З 9 січня 1919 року – у розпорядженні штабу Лівобережного фронту Дієвої армії УНР. Станом на 6 березня 1919 року – працівник оперативного відділу штабу Дієвої армії УНР. З 11 квітня 1919 року – начальник дислокаційної частини оперативного відділу штабу Дієвої армії УНР. Восени 1919 року перейшов на бік Збройних Сил Півдня Росії. З 1921 року перебував в еміграції у Німеччині, згодом мешкав в еміграції в Аргентині.

Джерела:

1. Мазур-Ляховський Василь Омелянович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 261.
2. Мазур-Ляховський Василь Омелянович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Мазур-Ляховський_Василь_Омелянович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Мазуренко Марко Єрофійович (25.04.1869 (або1871?) – 1943) – генерал-хорунжий Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

3 12 жовтня 1917 року – начальник Української гайдамацької бригади в Одесі, очолював її до розформування 11 січня 1918 року. 3 1 липня 1918 року – член Єлисаветської ліквідаційної комісії. 3 1 жовтня 1918 року – командир 3-го Сірожупанного полку Армії Української Держави. 3 20 грудня 1918 року – помічник начальника 5-ї пішої дивізії військ Директорії. 20 січня 1920 року – начальник 1-ї запасної бригади Дієвої армії УНР. 3 18 травня 1920 року – начальник 2-ї запасної бригади Армії УНР. 3 12 вересня 1920 року – помічник начальника 1-ї Кулеметної дивізії Армії УНР. 3 5 вересня 1921 року – помічник начальника 5-ї Херсонської дивізії Армії УНР.

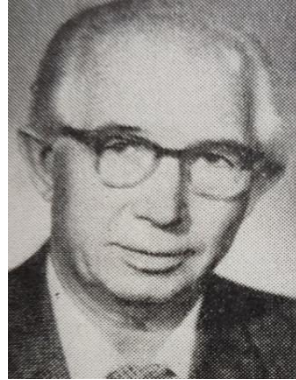
Джерела:

1. Коляничук О. М. Мазуренко Марко Єрофійович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2017. – Т. 18 : Лт – Мал. – С. 502.
2. Мазуренко Марко Єрофійович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 262.
3. Мазуренко Марко Єрофійович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Мазуренко_Марко_Єрофійович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Майданюк Осип (11.11.1886 – 22.04.1961) – український художник, дипломат.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Був обраний секретарем дипломатичної місії Української Народної Республіки, що діяла в 1918 – 1920 році в Стокгольмі. Після окупації України більшовиками залишився у Стокгольмі, одружився і займався мистецтвом. Помер у Стокгольмі.

Джерела:

1. Степанов В. А. До 95-ї річниці започаткування діяльності Української дипломатичної місії в Скандинавії // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – Київ, 2013. – Вип. 20. – С. 25-31.

2. Майданюк Осип [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Осип_Майданюк. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Мантуляк Микола Васильович (26.06.1889 – ?) – підполковник Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

У 1917 – 1918 роках – командир сотні полку ім. І. Богуна військ Центральної Ради. У 1919 році – командир сотні Житомирської юнацької школи Дієвої армії УНР. 16 травня 1919 року потрапив у польський полон у Луцьку. 19 вересня 1919 року після повернення з полону був відправлений у розпорядження начальника Спільної юнацької школи Дієвої армії УНР. У 1920 році – стройовий старшина Кам'янецької спільної юнацької школи. У 1921 році служив у 1-й Запорізькій дивізії Армії УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

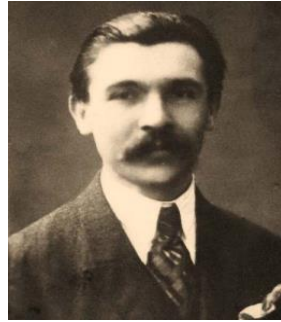
1. Мантуляк Микола Васильович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 269.

2. Мантуляк Микола Васильович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Мантуляк_Микола_Васильович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Місевич Кость Федорович
(17.11.1890 – 11.09.1943) – бандурист, громадський діяч.

Народився в с. Лезневе Проскурівського повіту Подільської губернії (тепер район м. Хмельницького).

1917 року був обраний Проскурівським повітом представником до українського парламенту – Центральної Ради в Києві. Працюючи на станції Проскурів телеграфістом, Місевич познайомився з командиром 34-го корпусу генералом Скоропадським, якому допомагав роззброювати московське військо, що поверталось з фронту. Далі Центральна Рада вислала Місевича як свого представника до Синьої Дивізії, де його обрали почесним козаком. За часів гетьманату його призначили комісаром подільської залізниці, й ці обов'язки він виконував до кінця листопада 1920 р., коли разом з армією й урядом виїхав до Польщі. Загинув у с. Попівці, тепер Кременецького району Тернопільської області 11 вересня 1943 р.

Джерела:

1. Жеплинський Б. М., Мацько В. П. Місевич Кость [Електронний ресурс] // Енциклопедія Сучасної України. – Електрон. дані. – Режим доступу : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=67908. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

2. Мелешко В., Омелянчук І. Кость Місевич – видатний бандурист Поділля // Духовні витоки Поділля: митці в історії краю : матеріали ІV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 13 берез. 2014 р.). – Хмельницький, 2014. – С. 333-337.

3. Хулуб Н., Газда Т. Кость Місевич – голова осередку «Просвіти» у Лезневому // Місто Хмельницький в контексті історії України : матеріали І Міжнар. наук. історико-краєзнав. конф. – Хмельницький, 2016. – С. 432-434.

4. Трембіцький А. М. Іменем хмельничанина Костянтина Місевича названо Школу кобзарського мистецтва в Нью-Йорку (США) // Видатні постаті міста Хмельницького : матеріали Другої наук.-практ. конф. «Місто Хмельницький в контексті історії України», 19 верес. 2007 р. – Кам'янець-Подільський, 2007. – С. 110-119.

5. Єсюнін С. Легендарний бандурист родом із Лезневе // Є Поділля. – 2007. – 25 жовт. – С. 129-140.

6. Місевич Кость Федорович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Місевич_Костянтин_Федорович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Ми́цкєвич (Мицкевич) Мечисла́в (В'ячеслав) Казимі́рович (26.02.1879 – пом. перед липнем 1939) – польський політичний діяч в Україні, адвокат. Міністр польських справ УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Один з лідерів Польського націонал-демократичного централу. В липні 1917 року призначений товаришем генерального секретаря міжнаціональних справ (польського відділу). У складі уряду з 21 серпня (3 вересня) по 30 жовтня (12 листопада) 1917 року. Подав у відставку, не погоджуючись з ІІІ Універсалом. З 20 січня до 28 квітня 1918 р. – генеральний секретар польських справ, міністр польських справ УНР. З травня 1919 р. працював у Цивільному уряді Східних земель Війська Польського. З 22 лютого 1922 р. по 1 лютого 1923 р. – польський воєвода Волині. 1923 року закінчив політичну кар'єру, подальша доля невідома.

Джерела:

1. Гай-Нижник П., Потапенко М. Ставлення польського революційного руху в Наддніпрянській Україні до питання самостійності УНР (1917 – 1918 рр.) // Шляхи становлення незалежності Польщі і України: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали V Міжнар. наук. конф., 15-16 листоп. 2008 р. – Житомир, 2009. – С. 50-68.

Мицкевич Мечислав згадується в тексті.

2. Міцкєвич (Мицкевич) Мечислáv (В'ячеслав) Казимірович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Міцкевич_Мечислав_Казимирович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Монкевич Борис Григорович (25.03.1896 – 7.02.1971) – сотник Армії Української Народної Республіки.

Народився в с. Баговиця Кам'янецького повіту Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

У 1917 р. – хорунжий 1-го Гайдамацького куреня в Одесі. З січня 1918 р. служив у полку ім. Сагайдачного в Києві, брав участь у вуличних боях у січні 1918 р., пізніше вступив до 1-го Запорізького полку Окремої Запорізької бригади, формував 4-й Запорізький полк ім. Богдана Хмельницького Армії УНР. З 08.11.1920 р. – ад'ютант начальника 1-ї Кулеметної дивізії Армії УНР О. О. Бурківського. Жив на еміграції у Канаді. Помер та похований у м. Монреаль (Канада) на цвинтарі Mount Royal Cemetery.

Джерела:

1. Яців Р. М. Монкевич Борис Григорович [Електронний ресурс] // Енциклопедія Сучасної України. – Електрон. дані. – Режим доступу : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=69174. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

2. Монкевич Борис Григорович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 284-285.

3. Монкевич Борис Григорович // Коваленко С. Чорні запорожці: історія полку. – 2-ге вид. – Київ, 2015. – С. 255.

4. Борис Монкевич. Військовий та історик // Коваль Р. Багряні жнива Української революції. – Київ, 2005. – С. 384.

5. Монкевич Борис Григорович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Монкевич_Борис_Григорович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Нізієнко Олександр Федорович (02.09.1894 – 7.04.1965) – підполковник Армії УНР.

Народився у с. Підпилип'є Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

Закінчив 8-класне Кам'янець-Подільське технічне училище, Сергіївське Одеське артилерійське училище (1914). Під час Першої світової війни був двічі контужений. Нагороджений всіма орденами до Святого Володимира IV ступеня з мечами та биндою. У 1918 р. був зарахований до кадрів Армії Української Держави. Під час протигетьманського повстання обійняв посаду командира 4-го кінно-гарматного полку, який перейшов на бік військ Директорії. З 20.01.1919 р. – начальник штабу подільської губернської комендатури. З 07.02.1919 р. – начальник штабу 20-ї дієвої дивізії Дієвої армії УНР. З 06.03.1919 р. – начальник відділу штабу 8-го Катеринославського Коша Дієвої армії УНР, у складі якого у квітні 1919 р. був інтернований у Румунії. З 17.05.1919 р. – в. о. начальника штабу 8-ї Запорізької дивізії Дієвої армії УНР. З 09.11.1919 р. – штаб-старшина для доручень командувача Дієвої армії УНР. 07.12.1919 р. був інтернований польською владою. З 07.02.1920 р. – начальник оперативної частини штабу 4-ї бригади Армії УНР. З 25.07.1920 р. – підполковник. У 20 – 30-х рр. жив на еміграції у Польщі. Під час Другої світової війни виїхав до Німеччини. Згодом емігрував до Австралії. Помер та похований у м. Водонзі (Австралія).

Джерела:

1. Нізієнко Олександр Федорович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 302.

2. Нізієнко Олександр Федорович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Нізієнко_Олександр_Федорович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Нянчур Гордій Васильович (4.01.1884 – після 15.06.1929) – державний і громадсько-політичний діяч, інженер.

Народився в с. Малинки Старокостянтинівського повіту Волинської губернії (тепер село Красилівського району).

Закінчив Харківську (Деркачівську) середню сільськогосподарську школу. Був членом Херсонської губернської (земської) управи (травень – грудень 1918), Херсонським губернським комісаром (листопад 1917 – 1918), (грудень 1918 – березень 1919). У березні 1919 – серпні 1920 – товариш міністра внутрішніх справ уряду УНР в кабінетах Б. Мартоса та І. Мазепи. Закінчив факультет права і суспільних наук Українського університету (Прага, 1925 – 1926) та економічно-кооперативний факультет Української Господарської Академії (31.05.1927). Володів німецькою, французькою, англійською, чеською та іншими мовами. Автор книги «Постачання буряками цукрової промисловості в Данії» (Подєбради, 1925. 61 с.). Подальший життєвий шлях Г. Нянчура закінчується після 15.06.1929 року. Дата смерті і місце поховання невідомі.

Джерела:

1. Вронська Т. В. Нянчур Гордій Васильович // Енциклопедія історії України. – Київ, 2010. – Т. 7 : Мл – О. – С. 498-499.

2. Данчук І. О. Гордій Васильович Нянчур – державний і громадський діяч Української Народної Республіки [Електронний ресурс] : [дослідження-презентація в рамках Всеукр. інтерактивного конкурсу «МАН – Юніор-дослідник»] /

І. О. Данчук, О. І. Заїка; Красилів. ЗОШ І-ІІІ ст. № 4 ім. П. Кізіюна. – Електрон. дані. – Красилів : [б. в.], 2018. – 14 с. – Режим доступу : <http://man-junior.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%94%D0%B0%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA-%D0%86%D0%9E.pptx>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Пекарський Микола Остапович (17.11.1879 – 30.10.1931) – підполковник ветеринарної служби Армії УНР.

Народився в с. Плесна Заславського повіту Волинської губернії (тепер село Шепетівського району).

Закінчив Волинську духовну семінарію, Юревський ветеринарний інститут з відзнакою (1906). З 17.04.1918 р. – головний ветеринарний лікар Одеського залогового ветеринарного шпиталю. З 30.12.1918 р. – ветеринарний інспектор 3-го Херсонського корпусу Дієвої армії УНР. З лютого 1919 р. – завідувач ветеринарної частини штабу Південно-Східної групи Дієвої армії УНР. З 01.05.1919 р. – начальник адміністративно-господарчого відділу Головного військово-ветеринарного управління Військового міністерства УНР. З 01.03.1920 р. – ветеринарний лікар 3-ї Залізної дивізії Армії УНР. З 01.07.1920 р. – начальник Ветеринарної управи Військового міністерства УНР. На еміграції жив у Варшаві. Був регентом хору митрополії. Помер у Варшаві, похований на православному цвинтарі Воля.

Джерела:

Пекарський Микола Остапович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки

(1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 329.

Перебийніс Василь (1.01.1896 – 13.11.1966) – український маляр, книжковий графік, театральний декоратор.

Народився в с. Малі Пузирки Заславського повіту Волинської губернії (тепер село Красилівського району).

Під час подій Української революції був сотником, старшиною до доручень Історичного відділу Штабу Дієвої армії УНР. В 1921 р. емігрував до Польщі.

Помер у Лондоні (Велика Британія) 1966 року.

Джерела:

1. Перебийніс Василь // Сусак В. Українські мистці Парижа. 1900 – 1939. – Київ, 2010. – С. 161-164, 384.

2. Єнкала М. Василь Перебийніс // Мистецькі студії. – Львів, 1993. – Ч. 2-3. – С. 38-40.

3. Амеліна Л. Художник Василь Перебийніс: повернення із забуття // Образотворче мистецтво. – 2010 – 2011. – № 4-1. – С. 52-53.

4. Посацька Д. Василь Перебийніс – український митець з Парижа // Галицька брама. – 2011. – № 7-8. – С. 24-26.

5. Перебийніс Василь [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Василь_Перебийніс. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

6. Ковалів Ю. Б. Перебийніс Василь [Електронний ресурс] // Українці в Сполученому Королівстві : Інтернет-енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : <http://www.ukrainiansintheuk.info/ukr/02/perebyinis-u.htm>. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Пилинський Олександр Михайлович (1894 – 1936) – український культурний діяч.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Учасник національно-визвольних змагань. Член Подільської «Просвіти». На еміграції з 1920 р. Помер у Філадельфії (США).

Джерела:

1. Пилинський Олександр Михайлович // Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький, 2001. – С. 130.

2. Пилинський Олександр Михайлович // Хмельничани в діаспорі / Хмельницька ОУНБ. – Хмельницький, 2009. – С. 68.

Підгаєцький Володімир Якович (24.07.1889 – 3.11.1937) – український учений-гігієніст.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Був членом Української Центральної Ради. У 1923 – 1929 рр. – завідувач кафедри професійної гігієни Київського медичного інституту, директор Інституту фізичної культури, старший науковий співробітник ВУАН.

Заарештовано 19 жовтня 1929 року. Вироком особливого складу Верховного суду УРСР від 19 квітня 1930 року за участь у діяльності контрреволюційної організації «Спілка визволення України» засуджено до 8 років позбавлення волі з поразенням у правах строком на 3 роки. Під час відбування покарання 9 жовтня 1937 р. трійкою УНКВС присуджено до розстрілу. Вирок виконано 3 листопада в урочищі Сандармох, Карельської АРСР. Реабілітовано 11 серпня 1989 року.

Джерела:

1. Підгаєцький Володимир // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1996. – Т. 6. – С. 2077.

2. Володимир Підгаєцький – засновник першої наукової школи гігієністів праці в Україні // Ганіткевич Я. Українські лікарі – вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи. – Львів, 2002. – С. 38-55.

3. Прокопчук В. С. Подоляни – працівники ВУАН, репресовані у справі «Спілки визволення України» (Голоскевич Г. К., Підгаєцький В. Я.) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. – Київ, 2000. – Вип. 10. – С. 501-505.

4. Яворовський О. П. Професор В. Я. Підгаєцький – засновник кафедри професійної гігієни та навчальних курсів з шкільної гігієни і фізичної культури в Київському медичному інституті // Науковий вісник Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. – 2006. – № 3. – С. 234-240.

5. Підгаєцький Володимир Якович // Цимбалюк В., Червяк І. Світочі української медицини. – Київ, 2019. – С. 243.

6. Болабольшенко А. «СВУ»: суд над переконаннями // Вітчизна. – 1989. – № 11. – С. 159-179.

7. Сидоренко О. Неправедний вирок // Наука і суспільство. – 1991. – № 6. – С. 18-21; фото.

8. Віленський Ю. Гігієна душі // День. – 2008. – 4 верес.

9. Підгаєцький Володимир Якович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Підгаєцький_Володимир_Якович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Постоловський Антін Олександрович (1890 (1889?) – 12.08.1991) – український громадський діяч, член Української Центральної Ради.

Народився в с. Чорнокозинці Кам'янецького повіту (тепер село Кам'янець-Подільського району).

Закінчив Вінницьку учительську семінарію, де почав писати революційні вірші, друкував їх у часописах. 1909 року збірку його творів конфіскувала царська цензура, а автора судили за державну зраду. На початку Першої світової війни з в'язниці мобілізували на фронт. В 1917 р. від дев'ятої армії його

обрали на Всеукраїнський військовий з'їзд, що відбувся у Києві. Там Постолювського обрали до складу Української Центральної Ради. 27 червня 1917 року став секретарем Президії УЦР. 1921 року перейшов за Збруч – на територію Галичини, окупованої Польщею. 1949 року поселився в Буенос-Айресі. Входив до управи Української центральної репрезентації в Аргентині, до представництва Державного центру УНР. Був останній з живих членів Української Центральної Ради.

Джерела:

1. Постолювський Антін // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1996. – Т. 6. – С. 2276.

2. Постолювський Антін Олексійович // Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. – Київ, 1998. – С. 151-152.

3. Урядовець Центральної Ради // Мизак Н., Горбатюк В. За тебе, свята Україно. Кам'янець-Подільська область у визвольній боротьбі ОУН, УПА. – Чернівці; Київ; Торонто, 2006. – Кн. 5. – С. 13-14.

4. Постолювський Антін Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Постолювський_Антін_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 14.09.2020.

Приходько Віктор Кіндратович (31.01.1886 – 5.02.1982) – український громадсько-політичний і державний діяч.

Народився в с. Княжпіль Кам'янецького повіту Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

З 1917 р. член Української Центральної Ради. З 25 квітня 1918 р. – голова Подільської губернської народної управи. У квітні 1919 р. –

міністр юстиції Директорії УНР, товариш міністра фінансів Директорії Української Народної Республіки.

Джерела:

1. Малюта О. В. Приходько Віктор Кіндратович // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ : Наукова думка, 2012. – Т. 9 : Прил – С. – С. 14.

2. Приходько Віктор // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1996. – Т. 6. – С. 2346.

3. Приходько Віктор Кіндратович // Завальнюк О. М. Історія Кам'янець-Подільського державного українського університету в іменах (1918 – 1921 рр.). – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2006. – С. 107-115.

4. Моздир В. В. Віктор Кіндратович Приходько – голова губернської народної губерніяльної управи // Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України : матеріали П'ятої наук.-краєзнав. конф. – Хмельницький ; Меджибіж, 2011. – Ч. 2. – С. 455-461.

5. Трембіцький А. А. Віктор Приходько у визвольних змаганнях українського народу в 1917 – 1922 рр. // Формування та діяльність українських національних урядів періоду Української революції 1917 – 1921 рр. : матеріали Всеукр. наук. конф. Кам'янець-Поділ., 6-7 груд. – Кам'янець-Подільський, 2007. – С. 315.

6. Приходько Віктор Кіндратович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Приходько_Віктор_Кіндратович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Приходько Олекс Кіндратович (5(17.10)1887 – 8.02.1977, Прага) – український диригент, педагог, громадський діяч.

Брат Віктора Приходька (*див. с. 69*).

Народився в с. Княжпіль Кам'янецького повіту Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

Був адміністратором Української республіканської

капели, створеної 16 січня 1919 р. в Києві музичним відділом Міністерства освіти УНР за дорученням голови Директорії Симона Петлюри для популяризації української музичної культури за кордоном. Затверджена окремим законом УНР 25 січня 1919 р.

Джерела:

1. Приходько Олекса // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1996. – Т. 6. – С. 2346.
2. Приходько Олекса Кіндратович // Українська музична енциклопедія. – 2018. – Т. 5 : Пavana – «Ролікарп». – С. 430.
3. Гамкало І. Приходько Олекса Кіндратович // Мистецтво України : біограф. довід. – Київ, 1997. – С. 491.

Прохода (Заржицька) Марія Олександрівна (1.10.1895 – 3.02.1976) – сестра милосердя Армії УНР.

Народилася в м. Кам'янець-Подільський.

До евакуації з Кам'янця-Подільського в листопаді 1920 р. працювала телеграфісткою.

Дружина підполковника Армії УНР Василя Проходи.

Джерела:

Сестра милосердя Маруся Заржицька // Коваль Р. М. Жінки у визвольній війні. Історії, біографії, спогади. 1917 – 1930. – Київ, 2020. – С. 93-96.

Рибицький Аркадій Олександрович (1867 – після 1931) – полковник Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

З 15 квітня 1918 р. – член Подільської ремонтної комісії Армії УНР, згодом – Армії Української Держави. З 24 вересня 1918 р. – командир 13-го Стародубського кінно-козачого полку Армії

Української Держави. З 1 березня 1919 р. – голова окремої Чернігівської ремонтної комісії Дієвої армії УНР. З 1 травня 1919 р. – голова Подільської ремонтної комісії Дієвої армії УНР. З 1 травня 1920 р. – начальник головного управління ремонту (постачання) війська кінським складом. З 30 жовтня 1920 р. – булавний старшина для доручень при інспекторі кінноти Армії УНР. З 12 листопада 1920 р. – булавний старшина 1-го відділу Організаційного управління Генерального штабу УНР. У 1921 р. представлявся до звання генерал-хорунжого, але представлення було відхилене. 5 грудня 1923 р. повернувся в Україну, був призначений викладачем до Української кавалерійської школи ім. С. Будьоного у Зінов'євську (теперішній Кропивницький). У 1925 р. демобілізувався з РСЧА. Працював у Зінов'євську інструктором з коневодства. 16 жовтня 1930 р. був заарештований у справі «Весна» (т. зв. контрреволюційна змова колишніх офіцерів). 15 червня 1931 р. був засуджений до 5 років заслання у Казахстані. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Рибицький Аркадій Олександрович // Тинченко Я. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 368-369.

2. Шевченко С. Вершники на Інгулі. – Кіровоград : ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2013. – 332 с.

Рибицький Аркадій згадується в тексті.

3. Рибицький Аркадій Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Рибицький_Аркадій_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Розгін Іван Фёдорович (18.09.1897 – 10.07.1972) – український біолог-патолог. Доктор біологічних наук (1937).

Народився в с. Куманів Проскурівського повіту Подільської губернії (тепер село Городоцького району) у селянській родині.

Влітку 1917 року Розгін вступив до Юнацької школи в

Києві, яка в січні 1918 року ввійшла до складу Слобідського Коша. Подальші революційні події та переворот, здійснений Павлом Скоропадським, стали причиною того, що Іван Розгін демобілізувався та повернувся на Поділля, де брав активну участь у культурно-освітньому та громадсько-політичному житті. За Директорії працював у повітовому комісаріаті Проскурівщини як «урядовець для особливих доручень». Восени 1922 року Розгін вступив до Київського інституту народного господарства. 1923 року він перейшов до ветеринарно-зоотехнічного інституту, який закінчив 1928 року. З 1944 року на еміграції в Німеччині. 1950 року переїхав із родиною до США. Помер 10 липня 1972 року в Детройті.

Джерела:

1. Розгін Іван // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1998. – Т. 7. – С. 2553.
2. Чабан М. Розгін Іван Федорович // Українська журналістика в іменах. – Львів, 1999. – Вип. 6. – С. 288-291.
3. Трембіцький А., Іваневич Л. Перебіг подій української національної революції 1917 – 1920 рр. на Поділлі : [Іван Федорович Розгін] // 22 січня 1919 року – День Соборності України: історико-політологічні дискусії : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2014. – Вип. 1. – С. 101-108.
4. Малиновська О. Українсько-німецько-американський вчений: всесвітньо відомий доктор біологічних наук, біолог-патолог Іван Розгін – родом з Городоччини // Газета Поділля. – 2014. – 20 берез. – С. 14.
5. Розгін Іван Фёдорович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Розгін_Іван_Федорович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Садовський Валентин Васильович (1886 – 24.11.1947) – громадський і політичний діяч, географ, економіст, журналіст, педагог, науковець, член УСДРП, член Центральної і Малої Рад, генеральний секретар судових справ, народний міністр праці УНР.

Народився в с. Пліщин Заславського повіту Волинської губернії (тепер село Шепетівського району).

У 1917 році став співзасновником Української Центральної Ради. Обійняв посаду Генерального секретаря юстиції в першому уряді України. З ініціативи Садовського судочинство почали вести українською мовою. У 1918 році викладав на курсах українознавства та позашкільної освіти. Увійшов до складу Українського національного союзу. За часів Директорії займав посаду міністра праці УНР. У 1920 році емігрував до Чехословаччини. У 1945 році в Празі його захопила радянська військова контррозвідка. Отримав 10 років ув'язнення за «антирадянську діяльність». Загинув у Лук'янівській тюрмі. Посмертно реабілітований 1993 року.

Джерела:

1. Осташко Т. Садовський Валентин Васильович // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2012. – Т. 9 : Прил – С. – С. 421.
2. Садовський Валентин // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 1998. – Т. 7. – С. 2689.
3. Садовський Валентин Васильович // Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради. – Київ, 1998. – С. 155-156.
4. Професор Валентин Садовський. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 306 с.
5. Шевчишен М. Ю. Професор Василь Садовський – науковець і громадський діяч першої половини ХХ століття //

Матеріали XVI Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції, (14-15 листопада 2014 року). – Кам'янець-Подільський, 2014. – С. 590-593.

6. Шаблій О. І. Валентин Садовський як український економіко-географ // Укр. геогр. журнал. – 1997. – № 1. – С. 51-55.

7. Садовський Валентин Васильович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Садовський_Валентин_Васильович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Сендзюк Василь («Харко») – учасник загону Я. Гальчевського. Родом із с. Сахни Подільської губернії (тепер село Летичівського району). Будучи захопленим у полон, помер від ран 28.07.1923 р., в районі містечка Віньківці.

Джерела:

1. Сендзюк Василь // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 162.

2. Єсюнін С. Провісники волі: до історії українського повстанського руху на Поділлі // Є. – 2011. – 19 серп.

Сілін Анатолій Юрійович (27.10.1880 – 21.11.1960) – полковник Армії УНР.

Народився в м. Старокостянтинів Волинської губернії.

Походив із родини військового. Старший брат підполковника Армії УНР Володимира Сіліна. 1917 року виконував обов'язки начальника штабу 3-ї кавалерійської дивізії. Від січня 1919 року – начальник розвідного відділу Корпусу Січових Стрільців Дієвої армії УНР. У лютому 1919 року призначено начальником

оперативного відділу штабу Східного фронту Дієвої армії УНР. У березні – травні 1919 року був начальник штабу VIII коша Дієвої армії УНР. Від 16 травня 1919 року був командиром 8-ї Запорізької дивізії Дієвої армії УНР, а від 11 червня 1919 року – начальником штабу цієї дивізії. Від листопада 1919 року служив у Збройних Силах Півдня Росії, з частинами яких навесні 1920 року прибув до Польщі, де знову вступив до української армії. Від червня 1920 року – начальник штабу 8-ї стрілецької бригади 3-ї Залізної стрілецької дивізії Армії УНР, а від 23 листопада 1920 року – помічник командира 3-го кінного полку цієї дивізії. Від 30 червня 1921 року – начальник штабу Окремої кінної дивізії Армії УНР.

Від 1944 року жив на еміграції у Західній Німеччині, був головою товариського суду Союзу українських вояків.

Джерела:

1. Сілін Анатолій Юрійович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 398-399.

2. Омелянович-Павленко М. Спогади командарма. – Київ : Темпора, 2007. – 608 с.

Сілін Анатолій згадується в тексті.

3. Сілін Анатолій Юрійович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сілін_Анатолій_Юрійович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Сілін Володiмiр Юрiйович (30.03.1891 – ?) – підполковник Армії Української Народної Республіки.

Народився в м. Старокостянтинів Волинської губернії.

Походив із родини військового. Молодший брат полковника Армії УНР Анатолія Сіліна. 1917 року став командиром українізованого Штурмового батальйону 12-ї піхотної дивізії. Наприкінці лютого 1918 року провів успішну операцію проти частин 12-го збільшовиченого корпусу, які намагалися не допустити відновлення влади Української Народної Республіки в Кам'янці-Подільському.

У 1920 – 1922 роках був старшиною 3-го кінного полку 3-ї Залізної дивізії Армії УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Сілін Володiмiр Юрiйович // Тинченко Я. Ю. Офицерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 399.

2. Сілін Володiмiр Юрiйович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сілін_Володими́р_Юрiйович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Сингалевич-Мазєпа Наталія
(1882 – 14.02.1945) – українська громадська діячка, лікар-бактеріолог.

Народилася в м. Кам'янець-Подільський.

Дружина Ісаака Мазепи (українського політичного і державного діяча, керівника уряду Української Народної Республіки періоду Директорії).

1921 року емігрувала в Чехословаччину. Трагічно загинула разом з онуками 14 лютого 1945 року під час нальоту на Прагу американської авіації.

Джерела:

1. Сингалевич-Мазєпа Наталія // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 2815.

2. Сингалевич-Мазєпа Наталія // Українки в історії. – 2-ге вид. – Київ, 2006. – С. 219, 220, 224.

3. Сингалевич-Мазєпа Наталія // Чабан М. Діячі Січеславської «Просвіти» (1905 – 1921) : біобібліогр. словник. – Дніпропетровськ, 2002. – С. 303-304.

4. Сингалевич-Мазєпа Наталія [Електронний ресурс] //

Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сингалевич-Мазепа_Наталія. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Сівулицький Володимир Іванович (1888 – ?) – підполковник Армії УНР.

Народився в с. Брунівка Проскурівського повіту Подільської губернії (тепер село Брунівка Волочиського району).

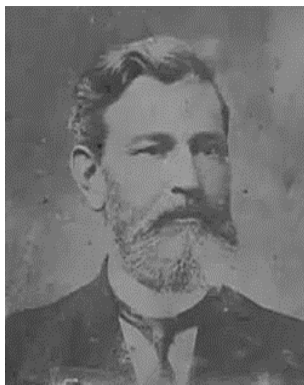
На військову службу вступив у 1909 р. В українській армії з 1917 р. Станом на 1 лютого 1922 р. – командир 2-го куреня Окремої бригади кордонної охорони УНР. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Сівулицький Володимир Іванович // Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 400.

2. Сівулицький Володимир Іванович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сівулицький_Володимир_Іванович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Сіко́ра Мико́ла Віке́нтійович (6.12.1862, Плоскирів – березень 1921) – міський голова м. Проскурів (1917 – 1921), громадський діяч. Народився в м. Плоскирів (тепер м. Хмельницький). Після проголошення УНР всіх губернських і повітових комісарів було підпорядковано Генеральному Секретаріату Центральної Ради, виконувачем обов'язків повітового комісара став Сергій Кисельов. 28-30 жовтня (10-12 листопада) відбулись перевибори міської думи, де міським головою було обрано

М. Сікору. У період з 1918 по 1920 роки, щоб стабілізувати фінансову ситуацію у місті, за ініціативи М. В. Сікори були випущені власні гроші – бони. Також всі сили, вплив та авторитет міського голови були використані, щоб припинити єврейський погром 15 лютого 1919 року. Помер у березні 1921 року та був похований на міському кладовищі.

Джерела:

1. Життя на благо міста // Єсюнін С., Павлова Н. Проскурів – Хмельницький. Подорож у часі. – Хмельницький, 2006. – С. 18-19.

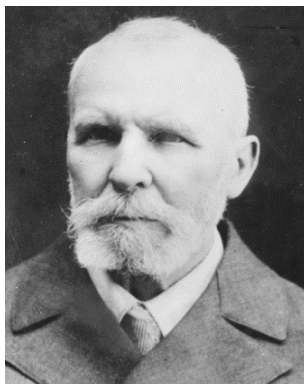
2. Стрельбіцька Н. І. Діяльність М. В. Сікори – останнього Проскурівського міського голови дорадянського періоду // Відродження місцевого самоврядування у незалежній Україні... – Хмельницький, 2012. – С. 22-27.

3. Сікора Микола Вікентійович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сікора_Микола_Вікентійович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Сіцинський (Січинський, Сіцинський) **Юхим** (Євтим, Євфимій) **Йосипович** (27.10.1859 – 7.12.1937) – історик, археолог і культурно-громадський діяч Поділля, православний священник.

Народився в с. Мазники Подільської губернії (тепер село Деражнянського району) у родині священника.

3 липня 1920 року в Кам'янці-Подільському Рада Народних Міністрів УНР ухвалила призначення та приват-доцента Євтима Сіцинського членом Ради міністерства ісповідань. У 1920 – 30-х роках зазнав переслідувань з боку влади, у 1921 та 1929 роках був в ув'язненні. Помер і похований у Кам'янці-Подільському.

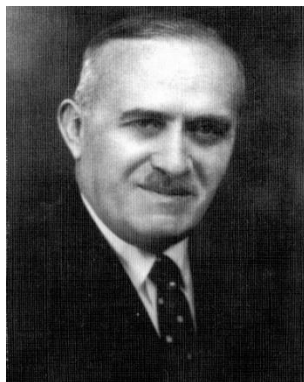
Джерела:

1. Піскова Е. М. Сіцинський Юхим Йосипович // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2012. – Т. 9 : Прил – С. – С. 586.
2. Сіцинський Юхим // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 2844.
3. Трембіцький А. М. Євфимій Сіцинський (1859 – 1937): наукова та громадська діяльність. – Хмельницький : Мельник А. А., 2009. – 300 с.
4. Великий Подолянин. Біографія, спогади, документи та листування Юхима Йосиповича Сіцинського. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 408 с.
5. Винокур І. С. Історико-археологічні дослідження Ю. Й. Сіцинського // Духовні витоки Поділля: творці історії рідного краю: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 вересня 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 57-59.
6. Сіцинський Юхим Йосипович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сіцинський_Юхим_Йосипович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Сіцинський Володімир Юхимович (24.06.1894 – 25.06.1962) – український архітектор, графік і мистецтвознавець, дійсний член НТШ.

Народився в м. Кам'янець-Подільський в сім'ї відомого краєзнавця, протоієрея Юхима Сіцинського (Сіцинського).

Від 1918 року займається викладацькою справою у новоствореній кам'янецькій Українській гімназії (входила до складу Українського державного університету), а також очолює Шкільний будівельний відділ Подільської губернської управи МВС УНР.

Згодом Січинського обирають на посаду секретаря Подільського товариства «Просвіта». 17 листопада 1918 року як делегат від Поділля бере участь в Українському Конгресі. Восени 1918 р., на кошти місцевої «Просвіти», засновує і стає редактором тижневика «Життя Поділля», а з березня 1919 р. передає свої повноваження М. Грушевському.

З 1923 по 1945 рр. мешкає у Празі, пізніше – в Німеччині, і з 1949 р. – у Нью-Йорку.

Помер Володимир Січинський 25 червня 1962 року у м. Патерсон (штат Нью-Джерсі, США).

Джерела:

1. Пінчук Ю., Ясь О. Січинський Володимир Юхимович // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2012. – Т. 9 : Прил. – С. – С. 588.

2. Січинський Володимир // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 2847.

3. Баженов Л., Логвіна В. Володимир Січинський (1894 – 1962 рр.). Життя, діяльність, творчість в ім'я України : монографія. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т, 2009. – 236 с.

4. Січинський Володимир Юхимович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Січинський_Володимир_Юхимович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Солодуб Петро Кирилович (1893 – 3.11.1937) – політичний діяч УНР та СРСР, депутат Трудового конгресу України. Помічник командувача Галицької армії.

Народився в м. Заслав Волинської губернії (тепер м. Ізяслав).

1919 року обраний депутатом Трудового конгресу України від селян Ізяславського повіту Волинської губернії. В 1919 р. помічник командувача Галицької армії. Був керуючим справами РНК УСРР (1920 – 1923), очолював Укрдержстрах (з

1923 року), був членом колегії Наркомату фінансів УСРР, Вищої технічної ради ВРНГ СРСР, Науково-технічного комітету машинобудування та військової промисловості, начальником сектору планування Наркомату важкої промисловості СРСР (1931 – 1933). Особливою трійкою Управління НКВС Ленінградської області 9 жовтня 1937 року засуджений до найвищої кари. Розстріляний 3 листопада 1937 року в урочищі Сандармох (Карелія).

Джерела:

1. Петро Солодуб // Соловецький етап : антологія. – Харків, 2018. – С. 59-60.
2. Шевченко С. Випускник «соловецької академії» // Дзеркало тижня. – 2014. – 21-28 лют.
3. Солодуб Петро Кирилович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Солодуб_Петро_Кирилович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Стемповський Станіслав-Адам (27.01.1870 – 11.01.1952) – громадський діяч Поділля початку ХХ століття, польсько-український політичний діяч періоду Української Народної Республіки, суспільний і освітній діяч у незалежній Польщі.

Народився в с. Гута Чернелівецька Літинського повіту Подільської губернії (тепер село Майдан-Чернелівецький Деражнянського району).

У червні 1917 року він на XII надзвичайних Подільських губернських земських зборах від імені поляків заявив, що «з їх боку широкий розмах українського руху викликає повне співчуття». У квітні 1920 року увійшов до уряду Ісаака Мазепи як міністр земельних справ УНР. Після відставки уряду Мазепи Петлюра призначив Стемповського до наступного уряду

В'ячеслава Прокоповича – міністром здоров'я й опікування. Після підписання 18 березня 1921 року Ризького мирного договору, згідно з яким у Варшаві припинено офіційну діяльність еміграційних структур Державного Центру УНР, Стемповський увійшов до управи, створеної у Варшаві з ініціативи групи діячів УНР громадської організації Український центральний комітет (zareєстровано 9 серпня 1921 року). 1921 року Стемповський став членом правління Союзу зближення відроджених народів і співзасновником Інституту досліджень національних справ. Був також багаторічним головою Польсько-українського товариства.

Джерела:

1. Зарецька Т. І. Стемповський Станіслав // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2012. – Т. 9 : Прил – С. – С. 845.

2. Стемповський Станіслав // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 3045.

3. Колесник В. Станіслав Стемповський (1870 – 1952): сторінки життя видатного подолянина // Українська біографістика. – Київ, 2008. – Вип. 4. – С. 106-126.

4. Будзей О. Гімназичні роки міністра // Подолянин. – 2011. – 9 груд. – С. 8.

5. Стемповський Станіслав-Ада́м [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Станіслав_Стемповський. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Степанишин – повстанський отаман, сотник загону Я. Шепеля.

Родом із с. Пилява Подільської губернії (тепер село Старосинявського району).

На 5.11.1920 р. загін з 80 чоловік кінноти оперував у лісах в районі сіл Пеньківка – Яцківці – Микулинці Літинського повіту.

Джерела:

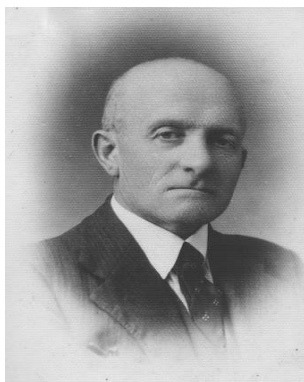
Степанишин // Завальнюк К. В. Провісники волі:

повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 170.

Степура Григорій Калістратович (20.11.1881 – 1944) – член Української Центральної Ради, адвокат.

Народився в с. Жванець Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

1917 року – начальник міліції Кам'янецького повіту після Лютневої революції у Росії і помічник подільського губернського комісара Тимчасового уряду Росії; член Української Центральної Ради і губернський комісар Поділля з 3 листопада 1917 року до квітня 1918 року; а також з 27 листопада 1918 року до квітня 1919 року. Був також губернатором (губернським комісаром) УНР в Харківській губернії в квітні – травні 1918 р. В міжвоєнний період жив у державі Польща на території Волині. 1939 року був арештований органами НКВС. 1944 р. помер на засланні в м. Ургенч Хорезмської області. Місце поховання невідоме.

Джерела:

1. Степура Григорій // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 3048.

2. Лозовий В. С. Григорій Степура – політичний та громадський діяч Поділля в добу революції // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2001. – Т. 6(8). – С. 552-559.

3. Українська революція 1917 – 1921 рр. Адвокат – державник Григорій Калістратович Степура // Єсюнін С. М. [та ін.] Історія адвокатури Хмельниччини. – Київ, 2018. – С. 127-154.

4. [Спогад про Степуру Г. К.] // Приходько В. К. Під

сонцем Поділля : спогади. – Вінниця, 2011. – Ч. 2. – С. 39-43.

5. Йолтуховський Р. Губернський комісар зі Жванця // Подолянин. – 2015. – 17 лип.

6. Степура Григорій Калістратович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Степура_Григорій_Калістратович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

**Сулківський (Сулківський)
Борис Йосипович** (30.04(12.05)1881 – ?) – полковник Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Закінчив Подільську духовну семінарію, Київське піхотне юнкерське училище (1901).

З 29 листопада 1917 р. – начальник штабу 2-го Січового Запорізького (6-го армійського) корпусу військ Центральної Ради. З 15 квітня 1918 р., після остаточної демобілізації корпусу, перебував на посаді начальника господарства валок і парків організаційного відділу Генерального штабу УНР, згодом – Української Держави. З 14 грудня 1918 р. – помічник 1-го генерал-квартирмейстерства штабу військ Директорії. З 5 січня 1919 р. – начальник штабу Ударної групи Січових стрільців Дієвої армії УНР. З 1 лютого 1919 р. – начальник Північної групи Січових стрільців Дієвої армії УНР. З 1 березня 1919 р. – начальник штабу корпусу Січових стрільців Дієвої армії УНР. У квітні – травні 1919 р. перебував під слідством, був виправданий судом. З 1 червня 1919 р. – начальник розвідного відділу штабу Дієвої армії УНР. У липні – вересні 1919 р. – булавний старшина для доручень штабу Головного Отамана. У квітні – липні 1920 р. – начальник штабу 2-ї стрілецької (згодом – 3-ї Залізної) дивізії Армії УНР. З липня 1920 р. – начальник військово-історичної управи Головного управління Генерального штабу УНР. З 3 листопада 1920 р. – начальник

оперативного відділу Генерального штабу УНР. У 1920-х рр. жив на еміграції у Польщі. Подальша доля невідома.

Джерела:

1. Сулківський Борис Йосипович // Тинченко Я. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 426-427.

2. Дубік О., Сохацька Є. «За днем поривним...» // День. – 2006. – 17 листоп.

3. Сулковський Борис Йосипович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сулковський_Борис_Йосипович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Токайло Леонід (1.07.1895 – 11.02.1969) – поручник Армії УНР.

Народився в с. Тарасівка Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

Випускник Спільної юнацької школи з підготовки старшин військового часу. У 1924 р. емігрував до Франції, мешкав у м. Гренобль. Голова філії товариства бувших вояків Армії УНР у Греноблі.

Джерела:

Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). Кн. II. – Київ : Темпора, 2011. – 355 с.

Токайло Леонід згадується в тексті.

Токаржівський-Карашевич Ян (Іван-Степан-Марія), князь (24.06.1885 – 18.11.1954) – український політичний і дипломатичний діяч, історик-геральдист, почесний лицар Мальтійського Ордону.

Народився в с. Чабанівка Ушицького повіту Подільської губернії (тепер село Кам'янець-Подільського району).

З 11 червня 1918 до червня 1919 р. – радник Українського посольства у Відні. За дорученням уряду у вересні 1918 р. провадив переговори з віденською Апостольською нунціатурою у справі підтримки Католицької церкви в Україні. Від літа 1919 до 1921 р. був спочатку радником, а потім Надзвичайним Послом в Османській імперії. 12 січня 1922 р. призначено віце-міністром закордонних справ і керівником міністерства УНР в екзилі. На цій посаді він залишався до 3 вересня 1924 р. У 1924 – 1936 рр. перебував у Франції. У 1936 р. переїхав до Італії, а в серпні 1948 р. – до Великої Британії. Помер у Лондоні. 7 липня 1978 р. перепохований в українському пантеоні в Бавнд-Бруку в Нью-Джерсі.

Джерела:

1. Швидкий В. П. Токаржівський-Карашевич Ян // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Київ, 2013. – Т. 10 : Т – Я. – С. 115.

2. Токаржівський-Карашевич Ян // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000. – Т. 9. – С. 3244.

3. Головченко В. І. Токаржівський-Карашевич Іван (Ян) Степанович // Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. – Київ, 2004. – Т. 2 : М – Я. – С. 623.

4. Токаржівський-Карашевич Ян // Україна в міжнародних відносинах. Енциклопедичний словник-довідник. – Київ, 2016. – Вип. 6. Біографічна частина : Н – Я. – С. 252-255.

5. Галатир В. В. Дипломатична діяльність подолянина І. Токаржевського-Карашевича // Хмельницькі краєзнавчі студії : наук.-краєзнав. зб. – Хмельницький, 2015. – Вип. 4. – С. 28-38.

6. Будім Л., Візнюк В. Наукова діяльність ученого-подолянина І. Токаржевського-Карашевича // Духовні витоки Поділля: науковці в історії краю : матеріали V всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 23 квіт. 2015 р.). – Хмельницький, 2015. – С. 232-236.

7. Токаржевський-Карашевич Ян [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Токаржевський-Карашевич_Ян. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Топорівський Микита Антонович (? – ?) – козак загону Я. Гальчевського.

Народився в с. Сахни Подільської губернії (тепер село Летичівського району).

З 1922 по 1924 рр. проживав у Польщі. Повернувшись на батьківщину, 11.06.1924 р. явився з «повинною» в Подільський губвідділ ДПУ. 02.11.1924 р. був засуджений до розстрілу, який був замінений на 5 р. ув'язнення. Проходив в одній справі з отаманом «Хмарою» (С. В. Харченком).

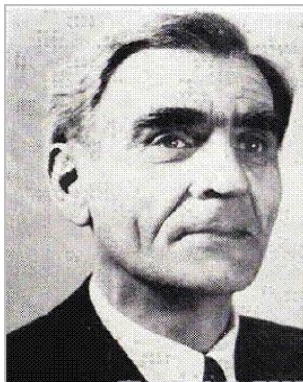
Джерела:

Топорівський Микита Антонович // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 175.

Туркало Кость (Костянтін) Тимофійович (21.08.1892 – 17.10.1979) – український громадсько-політичний діяч, інженер-хімік, публіцист, мемуарист.

Народився в с. Немиринці Проскурівського повіту Подільської губернії (нині село Городоцького району).

Член Української Центральної Ради (1917–1918), науковий працівник ВУАН і редактор технічного відділу Інституту української наукової мови (1922–1929). Працював також викладачем української мови у школі військових старшин. Кілька разів був заарештований більшовицькою владою, на процесі СБУ (1930) засуджений до 3 років суворої ізоляції (умовно). З 1943 р. на еміграції, з 1949 р. у США. Помер 17 жовтня 1979 р. у Нью-Йорку.

Джерела:

1. Туркало Кость // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000 – Т. 9. – С. 3289.
2. Туркало Кость Тимофійович // Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький, 2001. – С. 85.
3. Мацько В. П. Реабілітований посмертно // Променистий і щирий мій краю: Городок на Смотричі – 2. – Городок, 2010. – С. 153-157.
4. Туркало Костянтін Тимофійович // Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості. – Донецьк, 2012. – С. 439.
5. Туркало Кость (Костянтін)Тимофійович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Туркало_Костянтин_Тимофійович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Харковий Василь – козак загону Я. Гальчевського.

Народився в с. Сахни Подільської губернії (тепер село Летичівського району). Піддався на амністію 03.1923 р.

Джерела:

Харковий Василь // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки ХХ ст.). – Літин, 2005. – С. 180.

Харченко Семен Васильович (*Харчук, отаман «Хмара»*) (1886 – 7.11.1924) – військовий діяч, активний учасник антибільшовицького повстанського руху в Україні, підполковник Армії УНР (1923), громадський діяч, вчитель. Соратник отамана Якова Гальчевського.

Народився в с. Мордин Летичівського повіту Подільської губернії (тепер село Прилужне Летичівського району).

В часи Центральної Ради брав участь у громадській роботі. Член ЦК Селянської спілки. Під час гетьманату працював у продовольчій управі військового відомства. Організатор селянських спілок (грудень 1918 – початок 1919). 3 лютого 1919 р. в Армії УНР, осавул і ад'ютант командира куреня Запорозької дивізії. Учасник боїв за Кам'янець-Подільський, Могилів-Подільський та Проскурів у червні 1919 р. Брав участь у польсько-радянській війні, як сотник 3-го кінного полку 3-ї Залізної стрілецької дивізії Армії УНР О. Удовиченка. З 1921 р. у повстанському русі, створює підпільні організації у Летичівському повіті. 05.03.1923 року Яків Гальчевський призначив отамана Хмару командувачем Подільської повстанської групи. До осені 1923 року загін Хмари діяв на територіях Вовковинецького, Новоушицького районів. 15.03.1924 р. виданий в м. Кам'янець-Подільський сексотом

більшовиків М. Остапчуком. 01-02.11.1924 р. Хмару та групу повстанців засуджено Надзвичайною сесією Подільського губернського суду до розстрілу.

Джерела:

1. Харченко Семен Васильович // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки XX ст.). – Літин, 2005. – С. 180-182.

2. «В отамана очі – хмара...» // Коваль Р. Отаман святих і страшних. – Київ, 2000. – С. 147-151, 215, 222.

3. Подільський отаман Хмара // Коваль Р. Багряні жнива Української революції. 100 історій і біографій учасників Визвольних змагань. – Київ, 2005. – С. 112-114.

4. Харченко Семен Васильович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Харченко_Семен_Васильович_\(отаман_Хмара\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Харченко_Семен_Васильович_(отаман_Хмара)). – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Шершов Григорій – козак загону Я. Гальчевського.

Народився в с. Майдан-Сахнівський Подільської губернії (тепер село Летичівського району).

Джерела:

Шершов Григорій // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки XX ст.). – Літин, 2005. – С. 198.

Чекірда Віктор Оникійович
(11.11.1894 – не раніше 1964) –
військовий діяч часів УНР,
повстанський отаман.

Народився в с. Іванківці
Проскурівського повіту (тепер село
Хмельницького району).

Після Лютневої революції брав
активну участь в українізації частин
російської армії, пізніше служив в
лавах Армії УНР. Є лицарем 3
українських орденів: Залізного хреста,
Хреста Симона Петлюри та Воєнного хреста. Учасник Першого
зимового походу Армії УНР. Згодом діяв на чолі партизанського
загону. Наприкінці 1920 року організував підпільний
національний загін, ставши його отаманом на ім'я Чорний
ворон. Контактуював із Повстансько-партизанським штабом
Юрка Тютюнника, який займався підготовкою повстання в
Україні. Неодноразово переходив радянсько-польський кордон,
координував перемовини Уряду УНР з повстанськими
отаманами та українським підпіллям. Загін Чорного Ворона був
непостійним, козаки збиралися лише на акції. Нальоти
здійснювали вночі, атакували переважно «відділи ЧК», нищачи
ворога, документацію та майно. Випускали політв'язнів. Вів
розвідувальну діяльність. Восени 1921 року Віктор Чекірда
виїхав до Польщі, де налагодив зв'язок з українськими
військовими інституціями УНР в еміграції. В березні 1922 року
– повернувся на підрадянську Україну. Продовжував «відплатні
акції» – напади на підрозділи ЧК, каральні батальйони, тюрми
на Поділлі. В 1921 р. емігрував до Польщі. У 1924 р. оселився в
Чехії, де навчався в Українській господарській академії в
Подебрадах та у господарчій школі в Рожнові. Після Другої
світової війни В. Чекірда перебував на еміграції в Німеччині,
потім – у Парагваї. Згодом виїхав до США, де співпрацював із
журналом «Дороговказ» (Торонто).

Джерела:

1. Єсюнін С. Провісники волі: до історії українського повстанського руху на Поділлі (Отаман Чорний Ворон) // Є. – 2011. – 19 серп.
2. Рудковська Л. Чорний ворон з Поділля // Є Поділля. – 2011. – 24 листоп. – С. 15.
3. Чекірда Віктор Оникійович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Чекірда_Віктор_Оникійович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Чехович Олександр
Олександрович (23.11(5.12)1870 – 16.06.1928) – юрист, генерал-хорунжий УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

Від 1 січня 1918 року – товариш начальника головної військово-судової управи Військового міністерства Української Народної Республіки. Від 10 березня 1918 року – старший військовий слідчий, а від 20 квітня 1918 року – голова Київського вищого військового суду. Від 20 жовтня 1918 року – начальник прокурорського відділу Головної військово-судової управи Військового міністерства Української Держави, згодом – Військового міністерства УНР. Від 14 червня 1919 року – начальник законодавчого відділу Військового міністерства УНР, а від 7 червня 1920 року – помічник начальника Головної військово-судової управи й головного військового прокурора УНР. Від лютого 1921 року – начальник Головної військово-судової управи військового міністерства, водночас Головний військовий прокурор УНР. Олександр Чехович помер на еміграції у Польській республіці.

Джерела:

1. Чехович Олександр Олександрович // Тинченко Я. Ю.

Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). – Київ, 2007. – Кн. I. – С. 477-478.

2. Литвин М., Науменко К. Чехович Олександр Олександрович // Довідник з історії України. – 2-ге вид. – Київ, 2001. – С. 1049.

3. Чехович Олександр Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Чехович_Олександр_Олександрович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Чирський Микола Антонович
(5(18).02.1902 – 26.02.1942) – український поет і драматург, хорунжий Армії УНР.

Народився в м. Кам'янець-Подільський.

1919 року вступив до Української армії, брав участь у визвольних змаганнях. З 1920 року перебував у таборах у Польщі, починав свій творчий шлях разом із Юрієм Дараганом, Євгеном Маланюком, Михайлом Селегієм із публікацій у табірному журналі «Веселка». Належав до Легії українських націоналістів. Емігрував до Чехословаччини (1923), мешкав у Подєбрадах, Празі, пізніше в Ужгороді, Будапешті. 1928 року працював у театрі в Ужгороді, у 1934 – 1938 роках учителював у Будапешті. 1941 року повернувся в Україну. Помер від туберкульозу, похований у Кам'янці-Подільському.

Джерела:

1. Чирський Микола // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2000. – Т. 10. – С. 3749.

2. Чирський Микола Антонович // Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості. – Донецьк, 2012. – С. 465-466.

3. Куценко Л. Дон Кіхот із Кам'янця-Подільського.

Микола Чирський: літературний портрет. – Київ : ТОВ «Імекс-ЛТД», 2005. – 48 с.

4. Микола Чирський // Поети празької школи. Срібні сурми : антологія. – Київ, 2009. – С. 539-569.

5. Поет "допливу", "спізненого покоління" і повороту // Горбатюк В. І. У слові – назавжди. Поділля в письменницьких долях. – Хмельницький, 2019. – С. 144-164.

6. «...Якраз він, Чирський» // Горбатюк В. З-під трави забуття: Подільські шляхи українських письменників. – Хмельницький, 2011. – С. 149-151.

7. Дем'янівська Л. С. Євген Маланюк про Ірлявського, Гай-Головка, Влизька, Кравцева, Осьмачку, Чирського, Мосендза та ін. // Слово і час. – 1995. – № 2. – С. 61-67.

8. Чирський Микола Антонович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Чирський_Микола_Антонович. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Шимонович Іоанікій (1885 – ?) – український економіст і статистик.

Народився в с. Гусятин (нині село Чемеровецького району).

В 1917 р. делегований до Української Центральної Ради, в уряді УНР товариш міністра пошти і телеграфу. У 1920 – 1921 рр. – викладач політичної економії у Кам'янець-Подільському університеті, пізніше у Львові. 1926 р. повернувся на Наддніпрянщину і був професором Київського сільськогосподарського інституту, пізніше в Казані й Донецькому (Сталіно). В 1927 р. видав підручник «Історія політичної економії». Кілька разів був засланий, останній раз 1938 року, подальша доля невідома.

Джерела:

1. Шимонович Іоанікій // Енциклопедія українознавства: Словникова частина. – Львів, 2010. – Т. 10. – С. 3850.

2. Костриця М. Ю., Костриця М. М. Подолянин Йоанікій Шимонович – видатний економіст, статистик, державотворець //

Дунаєвеччина очима дослідників, учасників і свідків історичних подій: матеріали наук.-краєзнав. конф. «Дунаївці на зламі тисячоліть: минуле й сьогодення», – Київ; Дунаївці; Кам'янець-Подільський, 2003. – Вип. 3. – С. 321-327.

3. Шимонович Іоанікій [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Шимонович_Іоанікій. – Назва з екрана. – Дата перегляду : 14.09.2020.

Яблунівський Василь – начальник зв'язку в загоні С. Харченка («Хмара»).

Родом із с. Пашківці (тепер село Старокостянтинівського району).

Вчитель за професією. Разом з отаманом С. Харченком («Хмара») та П. Івановим 02.11.1924 р. засуджений до смертної кари. Страчений у вінницькій в'язниці 07.11.1924 р.

Джерела:

Яблунівський Василь // Завальнюк К. В. Провісники волі: повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки XX ст.). – Літин, 2005. – С. 202.

**Вояки армії УНР, уродженці теперішньої
Хмельницької області, розстріляні більшовиками
під містечком Базар Житомирської області
1921 року**

(за матеріалами книги Р. Коваля «Рейд у вічність»)

Акаловський (Аколовський) Вадим Євгенович (1900, Кам'янецький повіт Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Стан невідомий. Учень гімназії. Під час Другого Зимового походу козак. В полон потрапив 17 листопада 1921 р. біля с. [Великі] Міньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: На власне визнання, «схильний до соціалізму». На допиті зазначав, що «що стан частини в бойовому відношенні – добрий». Можливо, військове звання – підстаршина.

Андруско (Амдлуско) Филімон Кирилович (22.11.1892, Кам'янецький повіт Подільської губернії – 22.11.1921).

Росіянин. Селянин. Неграмотний. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Служив у 10-й бригаді Київської дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив 17 листопада 1921 р. біля с. Звіздаль. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: У списку розстріляних, в реабілітаційному висновку – Андруско. В анкеті – нерозбірливо, можливо, Андмскер (?), Амдлусько(?). Прізвище потребує уточнення.

Баранов (Баранів) Георгій Арсентійович (23.04.1898, Пашковецька (?) волость Проскурівського повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Народився в с. Печен... (Печеськи?). Росіянин. Міщанин. Закінчив чотири класи училища. Фотограф. В Армії УНР із 1919 р. Служив у 19-му полку 7-ї бригади 3-ї Залізної дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон 17 листопада біля с. Звіздаль. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: Під час допиту на питання «детальна характеристика частини» відповів «За Самостійну Україну».

Бондаревич Станіслав Аполонович (Варфоломійович?) (1894 с. Жешненці (Женченці?) Подільської губернії – 22.11.1921). (Є с. Жищинці Городоцького р-ну?) (Можливо, Женишківці Віньковецького р-ну?) Подільської губернії.

Поляк. Селянин. Неграмотний. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї гарматної бригади 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон, будучи пораненим. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Бучек (Бучак) Юхим Васильович (1892, с. Неши Цеківської (?) волості Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921). (є с. Цикова Чемеровецького р-ну?).

Українець. Селянин. Закінчив однокласне училище. Безпартійний. До Армії УНР був мобілізований вересня 1920 р. Під час Другого Зимового походу – писар інтендантської частини 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: у списку розстріляних і реабілітаційному висновку, в анкеті – Бучек. Можливо, Бугак.

Василів Михайло Миронович (1900, с. Шустівці Рихтецької волості Кам'янецького повіту Подільської губернії – 23.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив 2 класи міського училища. Не входив до жодної партії. Служив в Армії УНР з 1919 року. Під час Другого Зимового походу – штабіст (в резерві штабу армії) 4-ї Київської дивізії. Пораненим потрапив у полон близько 15.00 – 16.00 години 17 листопада 1921 р. біля м. Базар. Розстріляний більшовиками 23 листопада 1921 року у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 року.

Василів (Васильєв) Олександр Миронович (1897, м. Кам'янець Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив 6 класів реального училища. «Вольноопределяющийся». Прапорщик царської армії. Кооператор. Безпартійний. Із 1919 р. молодший старшина Армії УНР. Під час Другого Зимового походу – в гарматній команді та при штабі 4-ї Київської дивізії. У полон потрапив 16 листопада біля с. Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Примітки: Можливо, військове звання – сотник. Зі слів О. Василюва, в артилерійській команді було 38 шабель, 16 рушниць, а от гармати – жодної.

Венглевський Тимофій (Тиміш) Григорович (1885, м. Орєнін (Оринін) Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив сільську школу (у 1910 р.). Швець. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: На допиті зазначав, що в 4-й Київській дивізії були українці, татари, китайці, поляки.

Венгржанівський (Венгженівський?) Володимир Фролович (1895, м. Кам'янець Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Міщанин. Студент Київського політехнічного інституту. Закінчив «студентську школу прапорщиків». Військова спеціальність сапер. Безпартійний. Інтернований в одному з польських таборів. Під час Другого Зимового походу – молодший інженер інженерної сотні 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон 16 листопада неподалік м. Базар. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 12 березня 1998 р.

Голуб Василь Григорович (1889, с. Нова Соколівка (?) Проскурівського повіту Подільської губернії – 23.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив два класи сільської школи. Безпартійний. До Армії УНР був мобілізований у 1920 р. коло м. Сатанів. Під час Другого Зимового походу – кашовар 2-ї бригади 4-ї Київської дивізії. 17 листопада, будучи пораненим, потрапив у полон. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Горков Іван Іванович (1898, с. Пудлівці Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Інтернований в одному з польських таборів. Під час Другого Зимового походу – козак 2-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: Можливо, Горьков, Горків.

Грицарюк Нестір Павлович (1893, с. Карабчиїв Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив сільську школу. Швець. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Під час Другого Зимового походу – козак 1-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Гуменюк Карпо Григорович (1898, с. Нова Соколівка Проскурівського повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Неграмотний. Безпартійний. В Армії УНР із 1920 р. Служив у 2-й гарматній батареї 2-ї бригади 2-ї Волинської дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї гарматної 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон 17 листопада біля с. Звіздаль. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Гуцало Михайло Олексійович (1883, с. Глушківці Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив воєнно-фельдшерську школу. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. на посаді

фельдшера 17-ї бригади 6-ї Січової дивізії. Під час Другого Зимового походу – фельдшер лазарету 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон біля с. Миньки 17 листопада. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Дрозденко Ясен (Яким) Дем'янович (5.02.1901, м. Кам'янець Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Малограмотний. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Служив у 47-му курені 16-ї бригади 6-ї дивізії. Інтернований у один із польських таборів. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив 17 листопада біля с. Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Дудар Андрій Демидович (1889, Проскурівський повіт Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Неграмотний. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Завольницький (Завальницький) Петро Калинович (Каленикович) (1894, м. Кашлиці (Катлиці?) Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив Кам'янець-Подільське середнє училище. Хімік цукроваріння. Безпартійний. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Захаренко Спиридон Олексійович (1897, м. Кам'янець Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив школу грамоти. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Служив у 6-й Січовій дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської

дивізії. В полон потрапив 16 листопада біля с. Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Зубків (Зубков) Олекса Мусійович (14.03.1900, с. Адамівка Летичівського повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Учився у двокласному училищі. Писар. Безпартійний. В польському таборі для інтернованих зачислений до 4-ї Київської дивізії. Під час Другого Зимового походу – писар 2-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. У полон потрапив 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Іванюк Дем'ян Павлович (1898, с. Сокала (?), Сокаль (?) Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Малограмотний. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Служив у 28-му курені 10-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 1-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Кмец (Хмель, Хмец, Мец?) Антін Федорович (1898, м. Заслав Волинської губернії (тепер Ізяслав Хмельницької області) – 22.11.1921).

Українець. Селянин (?). Закінчив церковно-приходську школу. Швець. Безпартійний.

В Армії УНР із 1919 р. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив біля с. Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Когун Сава Максимович (1893, Кам'янецький повіт Подільської губернії – 22.11.1921).

Народився 6 серпня 1893 р. Українець. Селянин. Малограмотний. Безпартійний. В Армії УНР із 1920 р. Під час

Другого Зимового походу – козак 1-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон, будучи пораненим. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Примітка: Можливо, прізвище Сомбун-Капун.

Куденський (Кудинський) Євген Михайлович (1892, м. Летичів Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив (?) класи міського училища. Старший писар. Безпартійний.

В стані УНР із 1920 р. Інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – без посади при технічній сотні 4-ї Київської дивізії (можливо, звання – ранговий). Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Кушлинський (Кушлимський) Адам Іванович (1891, с. Макарове Ушицького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив двокласне народне училище і навчальну команду 6-ї Сибірської стрілецької дивізії. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Служив у 6-й та 3-й (3-я гарматна бригада) дивізіях. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї гарматної бригади 4-ї Київської дивізії (можливо, підхорунжий). Потрапив у полон 17 листопада близько 16.00 год. біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Маницький Іван Михайлович (20.03.1898, м. Кам'янець Подільської губернії – 23.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив гімназію (у 1918 р.). Безпартійний. В Армії УНР із 1920 р. Інтернований в один із польських таборів. Під час Другого Зимового походу – козак комендантської сотні 4-ї Київської дивізії. Будучи пораненим, потрапив у полон. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Медведський-Коваль Костянтин (Василь) Васильович (1895, с. Кочубіїв Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив середнє комерційне училище. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Під час Другого Зимового походу – помічник скарбника 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив 17 листопада близько 15.00 – 16.00 год. біля с. Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Свиргодський (Свиргородський) Володимир Іванович (15.09.1891, м. Кам'янець Подільської губернії – 23.11.1921).

Українець. Міщанин. Малограмотний. Каменяр. Безпартійний. З 1914 р. був у полоні в Німеччині. Повернувшись 1920 р. додому, був мобілізований вересня до Армії УНР. Під час Другого Зимового походу – обозний при штабі 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон, будучи пораненим. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Слободян (Славодон) Антон Васильович (1896, Таловиця (Баговиця?) Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Росіянин. Селянин. Закінчив сільську школу. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Служив у 31-му курені 4-ї Київської дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: На допиті сказав, що стан частини в бойовому відношенні поганий «на ґрунті голоду».

Старенький Яків Ничипорович (20.10.1896, с. Баговиця Кам'янецького повіту – 22.11.1921).

Український військовик, старшина 4-ї Київської дивізії Армії УНР, герой Другого Зимового походу. Українець. Селянин. Закінчив 6 класів 2-ї Одеської гімназії та 2-у Одеську школу прапорщиків. Поручик. Безпартійний. В Армії УНР із

1919 р. Інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – старшина 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив 17 листопада 1921 р. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Стрижельницький Олександр Олістратович (1890 р. м. Кам'янець Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив двокласне міське училище та Житомирську школу прапорщиків (у 1916 р.). Писар. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Під час Другого Зимового походу – начальник нестройової частини при штабі 4-ї Київської дивізії (можливо, військове звання – хорунжий). У полон потрапив 16 листопада біля с. Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Примітка: Під час допиту, як і багато інших старшин і козаків, визнавав, що «состояние части в боевом отношении – неудовлетворительное».

Тимошук (Тамощук) Михайло Іванович (1899, с. Велика Березна Заславського повіту (нині Полонського району Хмельницької області) – 22.11.1921).

Український військовик. Українець. Селянин. Закінчив двокласне училище. Безпартійний. В Армії Української Народної Республіки з 7 березня 1919 року. Під час Другого Зимового походу – козак гарматної бригади 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон до більшовиків 17 листопада. Розстріляний 22 листопада 1921 року у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 року.

Примітка: На питання «Состояние части в отношении продовольственном, обмундировании, снабжении и снаряжении» відповів: «Ні того, ні іншого». На питання «Состояние части в боевом отношении» відповів: «...було дуже погане внаслідок деморалізації».

Токаревич Кость Антонович (1886 р., Кам'янецький повіт Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Міщанин. Закінчив курси юридичного факультету. Писар. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Під час Другого Зимового походу – писар 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив, будучи пораненим, близько 14.00 – 15.00 год. 16 листопада біля с. Миньки. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Тройнюк Юхим Прокопович (1892, с. Летава Кам'янецького повіту Подільської губернії (нині Чемеровецький район Хмельницької області) – 23.11.1921).

Українець. Селянин. Неграмотний. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Інтернований в один із польських таборів. Під час Другого Зимового походу – козак 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон, будучи тяжко пораненим. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Тютюнник Степан Максимович (1894, м-ко Шатава Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив сільську церковно-приходську школу. Листоноша. Безпартійний. В Армії УНР із 1920 р. Інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – при відділі постачання 4-ї Київської дивізії. У полон потрапив близько 16.00 год. біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Примітка: У графі «партійність» записано, що він співчував соціал-демократам.

Федоренко-Євтухів (Федоренко) Микола Іванович (1900 р., м. Кам'янець Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Міщанин. Закінчив церковно-приходську школу. Писар. Безпартійний. В Армії УНР із 1920 р. Був інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – писар 2-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. У полон потрапив у районі сіл Малі і Великі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар.

Реабілітований 25 березня 1998 р.

Хмель Антон Федорович (1898, м. Заслав Волинської губернії – 22.11.1921).

3 1919 р. в Армії УНР. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Захоплений у полон під селом Миньки. Розстріляний більшовиками 22 листопада 1921 р. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Хозинський (Хознинський?, Юзинський?) Степан Гаврилович (17.11.1898 р., с. Почапінці Кам'янського повіту Подільської губернії (тепер село Чемеровецького району Хмельницької області?) – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Неграмотний. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Інтернований у таборі м. Александров Куявський, де стояв на обліку в 10-й бригаді 4-ї дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: Під час допиту на більшість питань відповідав «не знаю».

Чорний (Черній) Василь Микитович (1896 р., с. Кадіївці Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Швець. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Під час Другого Зимового походу – в обозі 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: На допиті стан частини у бойовому відношенні оцінив як задовільний.

Швець Василь Максимович (1895, Уренецька (?) волость Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Вояк Армії УНР. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Швець Федір Федорович (1885 р., Баговецька волость Кам'янецького повіту Подільської губернії – 22.11.1921).

Росіянин. Селянин. Закінчив сільську школу. Безпартійний. В українській армії з 1918 р. Під час Другого Зимового походу – в обозі 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Ярешенчук (Яременчук) Петро Лукич (1897 р., Кам'янецький повіт Подільської губернії – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив три класи сільської школи. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Під час Другого Зимового походу – козак 2-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон 17 листопада. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

**Вояки армії УНР, розстріляні більшовиками під
Базаром 1921 року, уродженці Подільської
губернії (не уточнене місце народження)**

Барбарина Олександр Опанасович (9.11.1905, Подільська губернія – 22.11.1921).

Українець. Міщанин. Закінчив (?) класи комерційного училища. Торгівець. Безпартійний.

В Армії УНР із 1920 р. Під час Другого Зимового походу – писар штабу 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: В анкеті прізвище нерозбірливо – Барбарни (?). Можливо, Барбарика (?).

Вовк Арсен (Олексій) Спиридонович (Дмитрович) (1900, Подільська губернія – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив два класи міністерського училища. Телеграфіст. Безпартійний.

В Армії УНР із 1919 р. Служив у 3-й гарматній бригаді 3-ї Залізної дивізії. Інтернований у табір м. Каліш. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. Можливо, військове звання – підхорунжий. В полон потрапив 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Долгий (Довгий) Юхим, (1892, Подільська губернія – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Закінчив церковно-приходську школу. Безпартійний.

В Армії УНР із 1919 р. Інтернований в табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – санітар лазарету 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Примітка: Майже на всі питання не відповів, лише сказав, що санітарний стан частини добрий.

Ковальський Дмитро Павлович (1897 (?), Подільська губернія – 22.11.1921).

Рік народження не вказаний. У списку розстріляних зазначений вік – 24 роки. Народився в Подільській губернії. Національність – «православний». Міщанин. Закінчив 2 класи сільської школи. Безпартійний. В Армії УНР із 1919 р. Інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – козак 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Кубельський Василь Феодосійович (1897, Подільська губернія – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Безпартійний.

В українській армії з 1918 р. Служив у 3-й гарматній бригаді 3-ї Залізної дивізії. Під час Другого Зимового походу – козак 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Поломарчук (Паламарчук) Олександр Якимович (1897).

Народився в с. Маївка? Подільської губернії. Українець. Селянин. Малограмотний. Чорноробочий. Безпартійний.

В українській армії з 1918 р. Інтернований в табір м. Александров Куявський, де працював робітником на кухні. Під час Другого Зимового походу – козак 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Соколовський Станіслав Аполонович (1896, Подільська губернія – 23.11.1921).

Поляк. Міщанин. Закінчив два класи училища. Приказчик. Безпартійний.

В Армії УНР із 1920 р. Під час Другого Зимового походу – козак 1-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Будучи

пораненим, потрапив у полон 17 листопада біля с. Малі Миньки. Розстріляний 23 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 25 березня 1998 р.

Фарафонов (Фараонів) Мусій Федотович (5.02.1898, Подільська губернія – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Неграмотний. Безпартійний.

В Армії УНР з 1919 р. Під час Другого Зимового походу – козак штабної сотні 4-ї Київської дивізії. В полон потрапив 17 листопада 1921 р. біля с. Звіздаль. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Швець Василь Максимович (1895, Подільська губернія – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Неграмотний. Безпартійний.

В українській армії з 1918 р. Інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – козак 2-го куреня 1-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Шиманський Карпо Герасимович (1900, Подільська губернія – 22.11.1921).

Українець. Селянин. Неграмотний. Безпартійний.

В Армії УНР з 1919 р. Інтернований у табір м. Александров Куявський. Під час Другого Зимового походу – козак 2-го куреня 2-ї бригади 4-ї Київської дивізії. Розстріляний 22 листопада 1921 р. у м. Базар. Реабілітований 27 квітня 1998 р.

Література про Українську революцію 1917 – 1921 рр. на Поділлі

1. Адамський В. Р. «Просвіти» Поділля в добу Директорії УНР (1918 – 1920) : дослідження, документи, матеріали / В. Р. Адамський, Б. С. Кришук, Ю. В. Телячий. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2016. – 428 с.

2. Адамський В. Р. «Просвіти» Поділля в добу Української Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918 рр.) : дослідження, документи, матеріали / В. Р. Адамський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2018. – 478 с.

3. Бабюк Д. С. Кам'янець – соборна столиця України: історія міста Кам'янця-Подільського в період Перших визвольних змагань за незалежність 1917 – 1920 рр. / Д. С. Бабюк. – Кам'янець-Подільський : Сисин О. В., 2019. – 144 с. : фото.

4. Блажевич Ю. І. Подільське православне духовенство напередодні і в добу Української революції 1917 – 1921 років / Ю. І. Блажевич. – Хмельницький : Колісник С. А., 2018. – 119 с.

5. Брицький П. П. Жертва української революції: трагічна доля полковника П. Болбочана / П. П. Брицький, Є. П. Юрійчук. – Чернівці : Знання, 2005. – 112 с. : фото.

6. Головноуповноважений уряду Української Народної Республіки (1919 – 1920) : док. та матеріали / упоряд., авт. вступ. ст. В. Р. Адамський. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2017. – 493 с.

7. Гоцуляк В. М. У боротьбі за соборну Україну: державотворча діяльність Симона Петлюри : монографія / В. М. Гоцуляк. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 203 с.

8. Завальнюк О. М. Кам'янець-Подільський в Українській революції 1917 – 1920 рр. : навч. посіб. зі спецкурсу для студентів іст. ф-ту / О. М. Завальнюк, О. Б. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. – 116 с.

9. Завальнюк О. М. Подільська інтелігенція у

реформуванні загальноосвітньої школи в добу української революції (1917 – 1920 рр.) : іст. нарис / О. М. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2017. – 62 с.

10. Завальнюк О. М. Подільські містечка в добу Української революції 1917 – 1920 рр. / О. М. Завальнюк, О. Б. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2005. – 320 с. : фото.

11. Кам'янець-Подільський – остання столиця Української Народної Республіки : Матеріали Всеукр. наук. конф., Кам'янець-Подільський, 6-7 жовт. 2009 р. – Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2009. – 384 с.

12. Кам'янець – остання столиця УНР : путівник / Г. І. Юркова, І. С. Пустиннікова, М. І. Мошак. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 64 с. : фото.

13. Комарніцький О. Б. Містечка Волині та Київщини у добу Української революції 1917 – 1920 рр. : монографія / О. Б. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. – 312 с. : табл.

14. Коржик С. Летичів та Летичівщина у вирі Української революції 1917 – 1921 рр. / С. Коржик. – Хмельницький : Стрихар А. М., 2019. – 92 с. : фото.

15. Левицький В. Военні спомини: УГА-ЧУГА-Армія УНР : 100-річчю Української революції 1917 – 1921 рр. присвячується / В. Левицький; упоряд. А. М. Трембіцький. – Хмельницький : Стрихар А. М., 2017. – 170 с. : іл.

16. Лозовий В. С. Правосвідомість селянства в період української революції 1917 – 1920 рр.: історичний аспект : монографія / В. С. Лозовий. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2011. – 112 с.

17. Митрофаненко Ю. С. Українська отаманщина 1918 – 1919 років : наук.-попул. вид. / Ю. С. Митрофаненко. – 3-тє вид., випр. та допов. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2016. – 240 с. : фото. – (Державна програма).

18. На бій за волю. Перемога через поразки. Україна у війнах і революціях 1914 – 1921 років : дослідження / А. О. Руккас, М. Ковальчук, А. Папакін. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 352 с. : рис., фото. – (Історія без цензури) (ЛІКбез. Історичний фронт).

19. Нариси історії української революції 1917 – 1921 років : у 2 кн. Кн. 1 / О. Д. Бойко, В. Ф. Верстюк, В. І. Головченко та ін.; ред. В. А. Смолій, Г. В. Боряк, В. Ф. Верстюк та ін. – Київ : Наукова думка, 2011. – 388 с. – (Програма «Українська книга» 2011 року).

20. Нариси історії української революції 1917 – 1921 років : у 2 кн. Кн. 2 / О. Д. Бойко, В. Ф. Верстюк, В. І. Головченко та ін.; ред. В. А. Смолій, Г. В. Боряк, В. Ф. Верстюк та ін. – Київ : Наукова думка, 2012. – 465 с. – (Програма «Українська книга» 2011 року).

21. Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць. Т. 13. Присвячено 90-річчю Кам'янецької доби УНР / голов. ред. П. Т. Тронько та ін. – Кам'янець-Подільський : ОІЮМ, 2009. – 524 с.

22. Поділля в добу Української революції. Рік 1917 : док. та матеріали / упоряд. В. Р. Адамський. – Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2017. – 847 с.

23. Поділля і Південно-Східна Волинь в роки Української революції (1919 – 1921) і повстанського руху під проводом Я. Гальчевського (1921 – 1924) / упоряд. В. Г. Байдич, О. М. Завальнюк, Ю. В. Олійник та ін. – Хмельницький ; Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2015. – 536 с. : фото, карти. – (Праці Державного архіву Хмельницької області ; вип. 12).

24. Поділля та Південно-Східна Волинь у першій половині ХХ століття: суспільно-політичні, соціально-економічні, культурно-освітні процеси та повсякдення : матеріали міждисциплінар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 6 грудня 2017 р.) / голов. ред. І. М. Шоробура, відп. ред.

В. М. Островий, ред. В. Р. Адамський та ін. – Хмельницький : Хмельниц. гуманітар.-пед. акад., 2017. – 298 с.

25. «Просвіти» Поділля в добу української революції (1917 – 1920) : зб. док. і матеріалів / упоряд. В. Р. Адамський, Б. С. Кришук. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 571 с.

26. Прохода В. Х. Думки про Правду. До історії постанови української нації / В. Х. Прохода. – Дрогобич : Відродження, 2009. – 568 с.

27. Рейд у вічність: Присвячуємо козакам і старшинам Армії УНР / ред. Р. М. Коваль. – Київ : Діокор, 2001. – 127 с.

28. Регіональний вимір подій Української революції (1917 – 1921 рр.): Схід – Захід : матеріали Міжвуз. круглого столу. 21 квіт. 2018 р. / голов. ред. І. М. Шоробура та ін. – Хмельницький ; Харків : Хмельниц. гуманітар.-пед. акад., 2018. – 180 с.

29. Солдатенко В. Ф. Революційна доба в Україні (1917 – 1920 роки): логіка пізнання, історичні епізоди, ключові постаті / В. Ф. Солдатенко. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Київ : Пріоритети, 2012. – 522 с.

30. Трембіцький А. М. Отаман Яків Шепель / А. М. Трембіцький, К. В. Завальнюк. – Хмельницький : ІРД, 2016. – 322 с.

31. Українська революція і державність (1917 – 1920) : наук.-бібліогр. вид. / уклад. А. Л. Панова, В. Ф. Солдатенко, Л. В. Беляєва. – Київ : [б. в.], 2001. – 816 с.

32. Хмельниччина в роки Української революції (1917 – 1921 рр.) : II облас. молодіж. наук.-практ. конф., 13 грудня 2017 р., м. Красилів / ред. кол. В. Р. Адамський та ін. – Тернопіль : Терно-граф, 2017. – 232 с. : фото.

33. Адамський В. Р. Матеріальне та фінансове становище товариств «Просвіта» на Поділлі в добу Директорії УНР //

Межибіж : наук. вісн. з проблем регіон. іст. та пам'яткознавства. – Житомир, 2017. – № 1 : Українська революція 1917 – 1921 рр.: передумови, процеси, наслідки, уроки. Ч. 1. – С. 176-183.

34. Адамський В. Р. Симон Петлюра на Поділлі у 1919 році : до 100-річчя з часу перебування у м. Кам'янець-Подільський Директорії та уряду УНР // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2019 рік. – Хмельницький, 2018. – С. 55-58.

35. Адамський В. Р. Товариства «Просвіта» доби Директорії УНР у підтримці гуманітарних ініціатив // Хмельниччина: історія та сучасність : матеріали наук. іст.-краєзнав. конф. з міжнар. участю. – Хмельницький, 2017. – С. 110-117.

36. Блажевич Ю. І. Конфесійна політика Директорії УНР і Подільський регіон (1919 – 1920 рр.) // Освіта і культура Поділля в добу Директорії (грудень 1918 – 1921 рр.) : матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., 15 листоп. 2018 р. – Хмельницький, 2018. – С. 96-108.

37. Блажевич Ю. І. Релігійна політика Директорії УНР і Подільський регіон (1919 – 1920 рр.) // Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський, 2017. – Т. 24 : До 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років. – С. 44-57.

38. Горбатюк В. І. Проскурівська операція армії УНР у 1919 році // Місто Хмельницький в контексті історії України: Матеріали III наук.-краєзнав. конф., 23 верес. 2011 р. – Хмельницький, 2011. – С. 205-211.

39. Гудима В. В. Становлення місцевих органів влади в Подільській губернії в період директорії УНР (листопад 1918 – листопад 1920 рр.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2008. – Вип. 7, Т. 1. – С. 22.

40. Гудима В. Діяльність органів місцевої влади на Поділлі в добу Директорії під час мобілізації до армії УНР

(листопад 1918 – листопад 1920) // Краєзнавство. – 2010. – № 1-2. – С. 219-224.

41. Єсюнін С. М. Проскурів – тимчасова столиця УНР в роки Української революції 1917 – 1921 років : до 100-річчя з часу перебування у Проскуріві уряду УНР // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2019 рік. – Хмельницький, 2018. – С. 78-80.

42. Завальнюк О. М. Місто Кам'янець-Подільський у другій половині 1920 року: зміни в політичному образі, втрата статусу державного центру УНР // Хмельницькі краєзнавчі студії : наук.-краєзнав. зб. – Хмельницький, 2018. – Вип. 15. – С. 91-105.

43. Завальнюк О. М. Місто Кам'янець-Подільський як державний і політичний центр УНР у першій половині 1920 року // Хмельницькі краєзнавчі студії : наук.-краєзнав. зб. – Хмельницький, 2018. – Вип. 13. – С. 84-97.

44. Завальнюк О. М. Місто Проскурів – тимчасовий державний і політичний центр УНР (березень 1919 р.) // Місто Хмельницький в контексті історії України: матеріали наук. конф., присвяченої... – Кам'янець-Подільський, 2006. – С. 42.

45. Завальнюк О. М. Питання матеріальної підтримки, допомоги і соціального захисту громадян і діяльності урядів УНР (грудень 1918 – листопад 1919 рр.) // Революція, державність, нація: Україна на шляху самоствердження (1917 – 1921 рр.) : матеріали Міжнар. наук. конф., (м. Київ, 1-2 червня 2017 р.). – Чернігів ; Київ, 2017. – С. 341-351.

46. Кліщинський П. В. До питання про реалізацію на Поділлі аграрної реформи Директорії УНР // Матеріали XIV Подільської історико-краєзнавчої конференції, (14-15 листоп. 2014 року). – Кам'янець-Подільський, 2014. – С. 268-273.

47. Кліщинський П. Продовольча проблема на Поділлі та заходи з її вирішення урядом Директорії УНР (на матеріалах преси) // Межибіж : наук. вісн. з проблем регіон. історії та пам'яткознавства. – Житомир, 2017. – № 1: Українська

революція 1917 – 1921 рр.: передумови, процеси, наслідки, уроки, Ч. 1. – С. 171-176.

48. Копилов А. Кам'янець-Подільський – іррегулярний державний і політичний центр УНР в 1919 – 1920 рр. / А. Копилов, М. Петров // Матеріали ІХ-ї Подільської історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 50-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. – Хмельницький, 1995. – С. 299-302.

49. Копилов А. Українські державні інституції в Кам'янці-Подільському восени 1919 – влітку 1920 року (за кн. І. І. Огієнка «Рятування України» // Матеріали ІХ-ї Подільської історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 50-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. – Хмельницький, 1995. – С. 278-281.

50. Красносілецький Д. П. До історії антибільшовицьких повстанських загонів Західного Поділля та Південно-східної Волині в 1920 – 1924 рр. // Матеріали ХІ Подільської історико-краєзнавчої конференції: 60-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників присвячується. – Кам'янець-Подільський, 2004. – С. 299-302.

51. Лякович Р. Військово-мобілізаційні кампанії на визволених територіях Поділля: організація та результативність (червень – вересень 1919 р.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2019. – Т. 29 : Історичні науки. – С. 244-258.

52. Лякович Т. В. Матеріали ЦДАВО України про організацію на Поділлі закладів медико-санітарної служби армії УНР (червень – листопад 1919 р.) // Подільська старовина : вісн. держ. архіву Хмельниц. обл. – Хмельницький, 2020. – № 2 (6). – С. 72-76.

53. Лякович Р. С. Огляд джерел про мобілізацію чоловіків до армії УНР на Поділлі у листопаді 1918 – червні 1920 рр. (за матеріалами державних архівів Вінницької і Хмельницької областей) // Подільська старовина : вісн. держ.

архіву Хмельниц. обл. – Хмельницький, 2020. – № 2 (6) 2020. – С. 67-71.

54. Лякович Р. С. Хід мобілізації до дієвої армії УНР на Поділлі восени 1919 р. (за матеріалами укр. періодики) // Матеріали XV Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції, (17-18 листоп. 2017 року). – Кам'янець-Подільський, 2017. – С. 59-62.

55. Мараєв В. Р. «Кам'янецька доба» військово-повітряного флоту УНР (літо – осінь 1919 р.) // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2017. – Вип. 10: Історичні науки: Присвячено 100-річчю Української революції 1917 – 1921 рр. – С. 284-291.

56. Олійник С. Проскурівська наступальна операція 1919 р. – перша спільна бойова акція об'єднаної української армії // Місто Хмельницький в контексті історії України: матеріали I-ої Міжнар. наук. історико-краєзнав. конф. – Хмельницький, 2016. – С. 69-71.

57. Опря А. Проблема автокефалії української православної церкви і спроби реалізації її на Поділлі в 1917 – 1920 роках // Матеріали IX-ої Подільської історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 50-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. – Хмельницький, 1995. – С. 255-258.

58. Рекрут В. П. Завершення діяльності директорії УНР на Поділлі у другій половині 1920 року // День Соборності України: історико-політологічні дискусії (до 100-річчя створення Української Центральної Ради та початку національно-демократичної революції) : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2017. – Вип. 4. – С. 123-136.

59. Реєстр патріотів Поділля – учасників другого зимового походу армії УНР, розстріляних московсько-більшовицькими окупантами під м. Базар 22-23 листопада 1921 р. // Мизак Н. С., Горбатюк В. І. За тебе, свята Україно. Кам'янець-Подільська область у визвольній боротьбі ОУН,

УПА. – Чернівці, 2006. – Кн. п'ята. – С. 19.

60. Рекрут В. П. Українська галицька армія в добу Директорії УНР на Поділлі (1919 – 1920 рр.) // Збереження національної ідеї та національної самосвідомості українського народу в контексті трагічних подій ХХ – ХХІ століть (до 150-річчя з дня народження Михайла Грушевського (1866 – 1934), вченого, історика, політичного і державного діяча, голови Центральної Ради) : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2016. – Вип. 10. – С. 196-218.

61. Стецюк В. Б. Діяльність земств Поділля в сфері матеріального забезпечення армії УНР (1919 – 1920 рр.) // Матеріали ХІІ Подільської історико-краєзнавчої конференції (22-23 листопада 2007 року). – Кам'янець-Подільський, 2007. – Т. 2. – С. 32.

62. Стецюк В. Б. Старшинські школи армії УНР та УГА на Поділлі (липень – листопад 1919 р.) / В. Б. Стецюк, К. В. Мельничук // Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський, 2016. – Т. 23 : Присвячено 150-річчю від дня народження М. С. Грушевського. – С. 112-120.

63. Телячий Ю. В. Українські уряди і розбудова культурно-освітньої сфери на Поділлі за Директорії УНР (1919 – 1929 рр.) // Освіта, наука і культура на Поділлі : зб. наук. праць : матеріали шостого круглого столу «Культура, освіта і просвітницький рух на Поділлі». – Кам'янець-Подільський, 2007. – Т. 10. – С. 135-141.

64. Трембіцький А. М. Перебіг подій української національної революції 1917 – 1920 рр. на Поділлі / А. М. Трембіцький, Л. А. Іваневич // 22 січня 1919 року – День Соборності України: історико-політологічні дискусії : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2014. – Вип. 1. – С. 101-108.

65. Трембіцький А. М. Симон Петлюра у спогадах подолянина Віктора Приходька // День соборності України: історико-політологічні дискусії (за матеріалами наукового засідання) : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2015. – Вип. 2. –

С. 94-103.

66. Хоптяр Ю. А. Конституційний процес доби Директорії УНР (1919 – 1920) // Краєзнавець Хмельниччини : наук.-краєзнав. зб. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 11. – С. 78-81.

Список використаних скорочень

ВУАН (УАН) – Всеукраїнська (Українська – до 1921 р.) Академія Наук

ВУЦВК – Всеукраїнський центральний виконавчий комітет

ГУЛАГ – (рос.) Главное управление исправительно-трудовых лагерей, трудовых поселений и мест заключения

ДПУ (також **ГПУ ССРСР**) – Державне політичне управління

ЗО УНР – Західна область УНР

КП(б)У – Комуністична партія (більшовиків) України

НТШ – Наукове товариство імені Шевченка

РНК УСРР – Рада народних комісарів Української Соціалістичної Радянської Республіки

РСЧА – Робітничо-Селянська Червона Армія

РРФСР – Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка

СВУ – Спілка Визволення України

СМЕРШ – (аббревіатура початкових букв гасла «Смерть шпигунам!» (рос. Смерть шпионам!)) – підрозділ контррозвідки Народного комісаріату оборони (НКО) СРСР

ТУП – Товариство українських поступовців

УЦР – Українська Центральна Рада

УВО – Українська військова організація

УГА – Українська Галицька Армія

УКП – Українська комуністична партія

УНКВС – Народний комісаріат внутрішніх справ України

УПСР – Українська партія соціалістів-революціонерів

УЧХ – Український Червоний хрест

Список використаної літератури

1. Енциклопедія Сучасної України. Т. 1 – 21 / НАН України, Наук. т-во ім. Т. Шевченка. – Київ : [б. в.], 2001 – 2019.
2. Енциклопедія українознавства. Т. 1 – 4. – Київ : Глобус, 1993 – 1996.
3. Енциклопедія історії України : в 10 т. / Ред. рада : В. М. Литвин (голова ради); редкол. : В. А. Смолій (голова); НАН України, Ін-т історії України НАН України. – Київ : Наукова думка, 2003 – 2013.
4. Українська діаспора / ред. В. Євтух, В. Маркусь; Ін-т соціології НАН України. – Київ; Чикаго : ІНТЕЛ, 1993 – 1994.
Число 4 : Рік вид. 2-й. – 1993. – 149 с.
Число 5. – 1994. – 180 с.
Число 6. – 1994. – 171 с.
5. Драч І. Ф. Українська діаспора. – Харків : Фоліо, 2018. – 286 с. – (Державна програма «Інститут книги – 2018»).
6. Тинченко Я. Ю. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917 – 1921). Книга I, II / Я. Ю. Тинченко. – Київ : Темпора, 2007.
7. Рейд у вічність: Присвячуємо козакам і старшинам Армії УНР / ред. Р. М. Коваль. – Київ : Діокор, 2001. – 127 с.
8. Тернистий шлях кубанця Проходи: Документальний роман / Вступ. слово Р. Ковалю. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2007. – 404 с.
9. Коваль Р. Жінки у визвольній війні. Історії, біографії, спогади. 1917 – 1930 / Р. М. Коваль ; наук. ред. Ю. Юзич. – Київ : Вид-во Марка Мельника ; Іст. клуб «Холодний Яр», 2020. – 432 с. : фото. – (Бібліотека історичного клубу «Холодний Яр») (Видатні українці ; кн. 11) (Державна програма – 2020).
10. Верстюк В. Діячі Української Центральної Ради: Біографічний довідник / В. Верстюк, Т. Осташко. – Київ : [б. в.], 1998. – 255 с.

Зміст

Вступ.....	3
Адамський В. Непересічні особистості Подільського краю в контексті революційної доби 1917 – 1921 років на сторінках унікального видання.....	4
Діячі Української революції. Персоналії.....	7
Вояки армії УНР, уродженці теперішньої Хмельницької області, розстріляні більшовиками під містечком Базар Житомирської області 1921 року.....	97
Вояки армії УНР, розстріляні більшовиками під Базаром 1921 року, уродженці Подільської губернії (не уточнене місце народження).....	109
Література про Українську революцію 1917 – 1921 рр. на Поділлі.....	112
Список використаних скорочень.....	122
Список використаної літератури.....	123

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Довідкове видання

**Українська революція в особах:
подільський слід**

Відповідальна за випуск:
Чабан К. А.

Комп'ютерне опрацювання, редагування:
Шмаль Т. А.

Дизайн обкладинки: *Шмаль Т. А.*

Підписано до друку 11.12.2020 р. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк цифровий. Тираж 40 пр.